

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Podbiel na roky 2009 – 2016

Obsah

Príprava, metodika a schválenie PHSR	3
Zabezpečenie realizácie, hodnotenie a aktualizácia PHSR.....	5
Časť A – Analýza, vízia a stratégia rozvoja	6
Situačná analýza s výberom z použitých podkladov	7
Poloha a prírodné podmienky	7
Administratívne a územné začlenenie	7
Prírodné podmienky – geografické údaje	8
Z histórie obce Podbiel	9
Socio-ekonomická analýza	12
Obyvateľstvo a osídlenie	12
Občianska vybavenosť – sociálna infraštruktúra	15
Kultúra a tradície, pamätihodnosti, šport, osobnosti	17
Dopravná a technická infraštruktúra	21
Ekonomika	23
Rozpočet a majetok obce Podbiel	27
Životné prostredie	30
Analýza SWOT	33
Kombinovaná analýza rozhodujúcich oblastí života a podmienok obce	33
Občianska, kultúrna, športová infraštruktúra a vybavenosť	34
Technická infraštruktúra, miestne komunikácie	35
Životné prostredie	36
Programovanie rozvoja, informovanie občanov, propagácia obce a cestovný ruch	37
Vízia a stratégia rozvoja obce	38
Vízia obce Podbiel do roku 2016.....	39
Stratégia rozvoja	40
Kľúčové disparity	40
Najdôležitejšie faktory ďalšieho rozvoja	40
Strategické ciele	41
Napĺňanie stratégie a financovanie	41
Časť B – Program rozvoja na roky 2009 - 2016.....	42
Priority, ciele a opatrenia na realizáciu strategických cieľov	42
Občianska a sociálna infraštruktúra, služby a zamestnanosť občanov	42
Technická infraštruktúra – miestne komunikácie	44
Životné prostredie	46
Programovanie rozvoja, informovanie občanov, propagácia obce a cestovný ruch	46
Časť C – Akčný plán na roky 2009 – 2016	49
Použité zdroje a literatúra, zoznam tabuliek, grafov a obrázkov	55
Použité zdroje a literatúra	55
Zoznam tabuliek	56
Zoznam grafov	56
Zoznam obrázkov	56

Príprava, metodika a schválenie PHSR

V súlade s potrebami, ktoré vyplynuli z objektívnych dôvodov – predovšetkým potreby analyzovať stav a naprogramovať ďalší smer rozvoja obce viedli Obecné zastupiteľstvo v Podbieli k rozhodnutiu zabezpečiť vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej len PHSR). Aj keď bolo rozhodnutie prijaté v roku 2007 vyžiadala si príprava, zber materiálu, potreba akceptovať legislatívne zmeny a ďalšie okolnosti dlhší čas ako sa predpokladalo. Definitívne ukončenie a schválenie PHSR sa uskutočnilo v roku 2009.

Príprava PHSR sa z metodického hľadiska zabezpečovala v zmysle Metodickej príručky pre vypracovanie PHSR, ktorú vydalo MVR SR a ďalších osvedčených metodických materiálov. Pri príprave boli použité štatistické údaje, podklady z vlastných zdrojov obce, informácie o obci uverejnené vo viacerých encyklopedických dielach i regionálnej tlači a na internete. (Použité podkladové dokumenty a materiály vymenované v časti použitá literatúra.)

Obrázok č. 1 Budova obecného úradu

Garantom odborného vypracovania programu bola Agentúra pre regionálny rozvoj SEVER v Dolnom Kubíne, ktorá túto činnosť zabezpečovala v spolupráci s obecným úradom, poslancami obecného zastupiteľstva a starostom obce. Do prípravy boli zapojení prostredníctvom dotazníka aj občania obce. Obojstranná komunikácia medzi zadávateľom a zhotoviteľom prebiehala osobne – vzájomnými stretnutiami i písomne – elektronickou formou zasielania a výmeny informácií.

Prípravu PHSR ovplyvnila pozitívne i skutočnosť že v závere roka 2008 bol schválený Zákon o podpore regionálneho rozvoja, ktorý vo svojej druhej časti, v § 8 definoval PHSR. Stanovil povinnosti obce a rámcovo ohraničil jeho obsah a štruktúru. Zákon vymenoval jeho dve nevyhnutné súčasti: analyticko-strategickú a programovú. PHSR obce Podbiel rešpektuje tento zákon a jeho obsah bol pripravovaný s ohľadom na splnenie požiadaviek zákona.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je strednodobý programový dokument podpory regionálneho rozvoja na lokálnej úrovni. Nadväzuje na príslušné strategické dokumenty a programové dokumenty podpory regionálneho rozvoja na národnej a regionálnej úrovni.

Spracovaním PHSR pre potreby obce sa zabezpečí konzistencia aktivít so strategickým plánovaním podpory regionálneho rozvoja a čerpania z fondov EÚ. PHSR obce vytvára predpoklad na účinnejšiu prípravu a úspešnosť projektov v plánovacom období 2007 – 2013. ***Pri spracovávaní PHSR bola rešpektovaná skutočnosť, že obec Podbiel je z hľadiska pólov rastu zaradená ako kohézny pól rastu mimo záujmového územia inovačných pólov rastu.***

Doterajšie programovacie a koncepcné a dokumenty obce

V predchádzajúcom období nemala obec komplexný programový dokument. V minulosti boli vypracované dva plánovacie dokumenty, ktoré sa týkali odpadového hospodárstva a rozvoja cestovného ruchu. Ako nástroj programovania využívala obec uznesenia obecného zastupiteľstva. Dosiaľ nemala vypracovaný strategický dokument typu PHSR. V roku 2008 bol dokončený Územný plán obce, ktorý bol rešpektovaný pri príprave tohto PHSR.

Vzťah PHSR k iným rozvojovým dokumentom

Obsah PHSR obce Podbiel bol pripravovaný s ohľadom na významný dokument Slovenskej republiky – NSRR SR 2007 – 2013, a PHSR Žilinského samosprávneho kraja na roky 2007 – 2013.

Logické členenie – štruktúra PHSR:

1. Analytická časť (Situačná analýza, analýza SWOT).
2. Programová časť (Vízia, strategické ciele priority, ciele a opatrenia).
3. Akčný plán (Časový harmonogram aktivít s návrhom finančného a organizačného zabezpečenia)

Schválenie PHSR

Obecné zastupiteľstvo bolo priebežne informované o stave prípravy dokumentu. Uskutočnila sa prezentáciu o priebehu prácna dokumente a vypracovaný PHSR schválilo obecné zastupiteľstvo na svojom zasadnutí v máji 2009.

Zabezpečenie realizácie, hodnotenie a aktualizácia PHSR

Zabezpečenie realizácie, predpoklady úspešného naplnenia PHSR

Garantom realizácie PHSR, predovšetkým v časti Akčný plán je Obecné zastupiteľstvo v Podbieli na čele so starostom obce. Nemožno však očakávať, že jeho úspešná realizácia nastane bez aktívneho zapojenia občanov v čo najširšom rozsahu. Preto je potrebné aby sa občania mali možnosť oboznámiť s jeho obsahom počas celého obdobia platnosti dokumentu i so všetkými jeho prípadnými aktualizáciami.

Intervaly a spôsob hodnotenia plnenia PHSR

Logickým a vyhovujúcim intervalom hodnotenia plnenia PHSR je obdobie jedného kalendárneho roka. Vzhľadom na to, že platnosť dokumentu presahuje jedno volebné obdobie orgánov obce, odporúča sa uskutočniť hodnotenie plnenia tiež za obdobie od schválenia do konca aktuálneho volebného obdobia. Hodnotenie je neoddeliteľnou súčasťou realizácie plánu, malo by byť vykonané v stanovených intervaloch a dostupné verejnosti.

Aktualizácia PHSR

I keď je možné a niekedy aj nevyhnutné v priebehu platnosti dokumentu podľa potreby a okolností vykonať jeho aktualizáciu, nie je potrebné robiť to v analytickej časti PHSR. Môže sa však ukázať, že je žiadúce aktualizovať ho v programovej časti a s ňou súvisiacimi výstupmi, ktoré sa prejavujú v Akčnom pláne PHSR. Aktualizácia je možná vypustením niektorých zámerov ale spravidla súvisí so stanovením nových, potrebnjších a aktuálnejších.

V záverečnom roku platnosti dokumentu je potrebné s prípravou jeho celkového vyhodnotenia zabezpečiť súbežné vypracovanie nového PHSR pre ďalšie obdobie.

Časť A – Analýza, vízia a stratégia rozvoja

Analytická časť PHSR bola spracovaná s použitím rozsiahleho štatistického materiálu, ktorý tvorcovia získali zo Štatistického úradu SR, a ďalších štátnych orgánov a inštitúcií, vrátane Obvodného úradu práce v Námestove.

Pre prípravu analýzy boli využité dokumenty a podklady poskytnuté obecným úradom v Podbieli, ktoré odrážali aktuálne skutočnosti vo všetkých oblastiach života obce.

Významným materiálom, ktorý predstavuje spätnú väzbu občanov bol dotazník doručený do všetkých domácností. Pri spätnom zbere sa vrátilo viac ako sto vyplnených dotazníkov, čo je v porovnaní s inými zisťovaniami podobného charakteru a inými obcami regiónu vysoká návratnosť.

Využité boli encyklopedické diela, slovníky, literatúra, regionálna tlač a internetové zdroje, monografia obce, internetová stránka obce i občasník Podbiel, ktorý vychádza spravidla v štvrtročných intervaloch.

Vyššie uvedené materiály (podrobnejšie špecifikované v časti o použitých zdrojoch a literatúre) poslúžili predovšetkým na spracovanie situačnej analýzy, prípravu a konečné spracovanie SWOT analýzy a po celý čas práce nad PHSR.

Výstupom analýzy je analýza SWOT, ako nástroj vhodný na hodnotenie územia a aktivít, ktoré sa v ňom uskutočňujú. Skratka SWOT je odvodená z anglických slov Strength = silné stránky, Weaknesses = slabé stránky, Opportunities = príležitosti, Threats = ohrozenia.

Silné a slabé stránky popisujú stav obce a týkajú sa najmä jej minulosti a prítomnosti. Príležitosti a ohrozenia sa týkajú vonkajších faktorov a majú skôr väzbu na budúcnosť.

Analýza SWOT bola jedným z nástrojov, ktorý umožnil hľadať odpovede na dôležité otázky súvisiace z ďalším rozvojom obce:

- Ako udržať a rozvíjať silné stránky obce.
- Ako obmedziť, respektíve odstrániť slabé stránky.
- Ktoré príležitosti možno využiť pre ďalší rozvoj.
- Ako sa vysporiadať s ohrozeniami ďalšieho rozvoja obce.

Situačná analýza s výberom z použitých podkladov

Poloha a prírodné podmienky

Administratívne a územné začlenenie

Názov obce: Podbiel
Názov okresu: Tvrdošín
Názov kraja: Žilinský kraj
Štatút: Obec

Obec je zaradená do kategórie kohéznych pólov rastu mimo záujmového územia inovačných pólov rastu.

Poloha:

Územie obce Podbiel patrí v rámci Žilinského kraja pod administratívnu pôsobnosť Obvodného úradu v Námestove a je súčasťou okresu Tvrdošín. Obec leží pri ústí rieky Studený Potok do rieky Oravy so stredom v nadmorskej výške 540 m n. m., na križovatke ciest I/59 (Dolný Kubín – Tvrdošín) a II/584 (Podbiel – Zuberec). Na východe a severovýchode hraničí s obcami Oravský Biely Potok a Nižná. Na juhozápade s obcami okresu Dolný Kubín (Krivá a Dlhá nad Oravou). Na severe (severozápade) s obcami okresu Námestovo (Lokca a Babín). Rozloha katastrálneho územia je 19,29 km².

Susediace katastre obce Podbiel:

- katastrálne územie Dlhá nad Oravou
- katastrálne územie Babín
- katastrálne územie Lokca
- katastrálne územie Nižná nad Oravou
- katastrálne územie Oravský Biely Potok
- katastrálne územie Krivá

Najbližšie významné sídelné štruktúry:

- mesto Tvrdošín 8 km
- mesto Dolný Kubín 28 km
- mesto Ružomberok 45 km
- mesto Martin 67 km
- mesto Liptovský Mikuláš 71 km
- mesto Žilina 95 km
- mesto Banská Bystrica 84 km

Prírodné podmienky – geografické údaje

Obec Podbiel leží v geomorfologickom celku Oravská vrchovina a Oravská Magura (s podcelkom Budín). V bezprostrednej blízkosti katastra sa nachádza aj ďalší geomorfologický celok, ktorý však do katastrálneho územia obce Podbiel nezasahuje. Je ním celok Skorušinské vrchy (s podcelkom Skorušina).

Matematicko – kartografickú polohu stredu obce určujú súradnice 49°18'24.88" severnej geografickej šírky a 19°29'05.11" východnej geografickej dĺžky. Obec leží na veľkom kuželi Studeného potoka, ktorý zatláča Oravu, vytvárajúc veľký meander.

Nadmorská výška obce je v rozmedzí od 530 do 1150 m. n.m. Má veľmi rozmanitý terén. Sklon sa pohybuje v rozmedzí 0 – 21° a orientácia reliéfu je prevažne z juhovýchodu na severozápad. Na území katastra môžeme vyčleniť roviny, pahorkatiny (stredne členené) a vyššie hornatiny (stredne členené).

Zemepisná poloha a nadmorská výška spôsobujú, že územie obce Podbiel možno zaradiť do chladnej oblasti (júlový priemer teploty vzduchu je nižší ako 16°C) a do mierne chladného okrsku (býva veľmi vlhký, júlové teploty sa pohybujú v rozmedzí 12°C - 16°C). Územie obce a celá okolitá oblasť sa vyznačuje aj dostatočne silnou a dlhotrvajúcou snehovou pokrývkou.

Tabuľka č. 1 Výmera územia obce Podbiel

Výmera územia obce Podbiel (v m ²)	
Celková výmera územia obce	19 292 670
Pol'nohospodárska pôda - spolu	9 146 402
Orná pôda	1 103 545
Záhrada	96 431
Trvalé trávne porasty	7 946 426
Nepol'nohospodárska plocha - spolu	10 146 268
Lesný pozemok	7 099 004
Vodná plocha	281 438
Zastavané plochy	285 809
Ostatná plocha	2 480 017

Zdroj: Štatistický úrad, 2006

Z histórie obce Podbiel

História osídlenia územia obce overená vedeckým výskumom potvrdzuje, že na jej dnešnom území sa už v praveku nachádzalo niekoľko sídlisk. Už v 19. storočí sa vedelo o pravekom sídlisku na Bielom. Tu boli nájdené zostatky obydlí, črepový materiál a iné nálezy. Po roku 1945 boli skúmané štyri lokality. Na odkrytí prvej sa v roku 1963 podieľali aj pracovníci JRD pri rekultiváciách. Išlo o halštatské žiarové pohrebisko. Ďalšie žiarové sídlisko bolo objavené nad pivovarom a na severnom sedle Bieleho. Štvrtá lokalita z doby laténskej sa nachádza na temeni Bieleho.

Obec Podbiel vznikla počas valašskej kolonizácie v rokoch 1550-1552. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1552. V roku 1557 sa Podbiel uvádza medzi obcami, ktoré prevzal František Thurzo do majetkového komplexu hradu. František Thurzo stanovil aj hranice dediny.

Prvá priama zmienka o Podbieli (Podbyly) je z roku 1564 v súvislosti so sťažnosťou oravských valachov adresovanej Ferdinandovi proti ich zdaneniu. V daňových súpisoch z rokov 1564-1565 sa nachádza jedna zdanená raľa, v roku 1566 až dve rale. V roku 1567 obyvatelia Podbiela pod prisahou svedčili, že dovtedy zemepánovi neplatili žiadne dane, ani neplnili iné povinnosti. Svoje domy začali stavať na pustých miestach a vo veľmi hustých lesoch. V uvedenom roku používali miesto pluhov motyky. Aj v daňových súpisoch z rokov 1575, 1577, 1578 sa uvádzajú dve rale.

V roku 1598 bolo v Podbieli 20 sedliackych domov. V roku 1624 šoltýstvo vyhorelo a zhoreli aj všetky šotlýske listiny spojené so vznikom dediny. V rokoch 1624-1626 sa uvádzajú šoltýsi: Petro Adam Podbelanský a Juro Hudec Podbelanský. V obci žilo 45 rodín (okolo 230 ľudí). V roku 1649 stál na čele dediny šoltýs Andrej Podbielanský. V roku 1677 bol šoltýsom Juro Lukáčik Podbelanský so spoločníkmi. Podobne ako iné oravské obce aj Podbiel trpel a spustol v čase kuruckých bojov. Osada sa opäť vzťahovala v prvých desaťročiach 18. storočia.

Obyvateľstvo sa zamestnávalo prevažne roľníctvom. Niektorí sa zamestnávali pltníctvom a v zimnom období dopravovali soľ z Liptovského Hrádku do tvrdošínskeho skladu. Zaoberali sa aj domácou výrobou šindľov a plátna. V obci bol jeden múčny mlyn, pivovar postavený v roku 1786 a dve pily patriace panstvu. Tradíciu malo aj hutníctvo a baníctvo, ktorého počiatky siahajú do 17. storočia. V roku 1803 v okolí obce otvorili tri bane na železnú rudu a v roku 1836 tu postavili hutu, ktorú však v roku 1864 zatvorili. Hoci podbielská železná ruda bola bohatá na železo, výrobky z nej boli príliš krehké a nezodpovedali väčším nárokom na kvalitu.

Remeselnícky a robotnícky charakter si obec zachovala aj v 20. storočí. V tridsiatych rokoch tu silnelo robotnícke hnutie a existovala vplyvná miestna organizácia komunistickej strany.

Prvá písomná zmienka o škole je z roku 1821. Škola bola postavená roku 1833. Bola vybudovaná z dreva a pozostávala z dvoch tried a z jednej miestnosti pre učiteľa.

Epidémia cholery roku 1831 si vyžiadala v Podbieli takmer 80 obetí, Veľká pohroma postihla obec v roku 1885. Pri požiari zhorelo 38 domov. V tom istom roku Oravský komposesorát postavil v Podbieli vodnú pílú. V priebehu 19. storočia sa Oravci sťahovali na úrodnejšiu Dolnú zem. Koniec 19. storočia je poznačený značným vysťahovalectvom do Ameriky. Po roku 1945 sa obec menila výstavbou nových rodinných domov a iných stavieb potrebných pre život obyvateľov.

V súčasnosti návštevníci obce vyhľadávajú najmä tzv. Bobrovú raľu, kde sa zachoval komplex pôvodných drevených zrubových domov postavených v 19. a na začiatku 20. storočia. V roku 1977 ich vyhlásili za pamiatkovú rezerváciu ľudovej architektúry. Tá dnes predstavuje najväčšie kultúrne bohatstvo obce a zohráva významnú úlohu pri rozvoji cestovného ruchu.

Obecné symboly - erb, vlajka, pečať a ich farebné riešenie

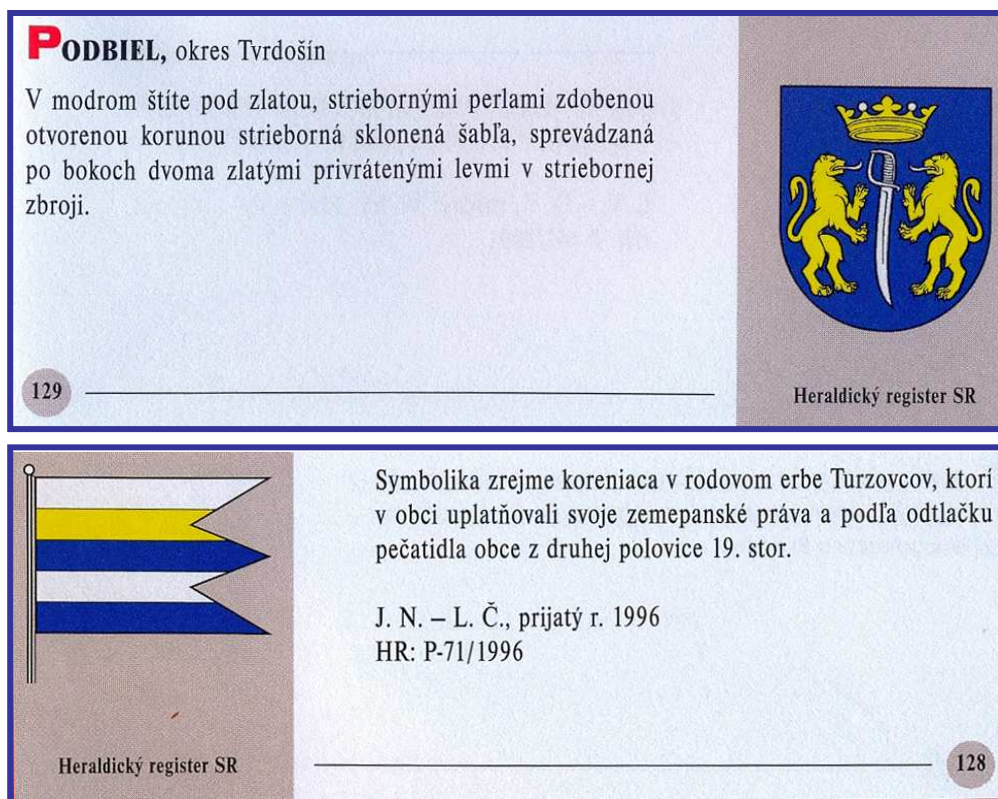
Erb obce Podbiel – tvoria v modrom štíte proti sebe umiestnené dva levy, medzi ktorými je kolmo postavená šabl'a a nad ňou sa vznáša listová koruna. Šabl'a má striebornú farbu, levy a korunka sú zlaté. V zmysle heraldických pravidiel možno striebornú nahradiť bielou a zlatú žltou. Farby sú v tomto rovnocenné. Pri čierno-bielom zobrazení možno modrú vyjadriť vodorovným šráfovaním, zlatú jemným bodkovaním a strieborná ostane voľná (biela).

Predpokladá sa, že tento znak dostali miestny obyvatelia za vojenské zásluhy. Je isté, že obyvatelia Podbiela sa od vzniku obce zúčastňovali v početných bojoch a že v nejednom z nich sa aj vyznamenali. Obecný symbol však určite nebol odmenou za niektorú z úspešných vojenských akcií. Obsah obecného znaku veľmi pripomína rodový erb. V Podbieli dlhé stáročia uplatňovali zemepanské práva Thurzovci a hlavnou figúrou thurzovského erbu je práve lev. Preto je viac než pravdepodobné, že symbol Podbiela korení v rodovom erbe Thurzovcov. Meč bol znakom bojových zásluh, lev znakom odvahy a koruna znakom vlastenectva.

Vlajka obce – pozostáva z piatich priečných pruhov vo farebnej postupnosti modrá (1/5), biela (1/5), modrá (1/5), žltá (1/5), biela (1/5). V spodnej časti sú 2 zástrihy do jednej pätiny vlajky.

Pečať – po obvode pečate je kruhopis SIGILLUM POSSESSIONIS PODBIEL. V strede sa nachádza (ako je tomu aj pri erbe obce) korunka,

pod ktorou sú dva proti sebe stojace levy, medzi nimi sa nachádza kolmo postavená šabl'a.

Obrázok č. 2 Erb a vlajka obce

Socio-ekonomická analýza

Obyvateľstvo a osídlenie

Obyvateľstvo:

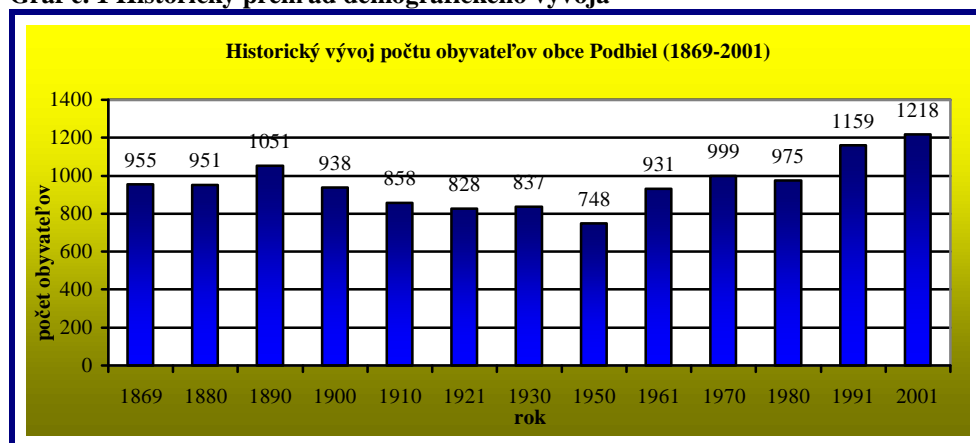
Dátum:	31. 12. 2007
Počet obyvateľov:	1 273 obyvateľov
Muži – počet:	626 mužov
Ženy – počet:	647 žien

Domový a bytový fond (SODB 2001) :

Počet domov	375
Z toho trvale obývané	284
Počet bytov	387
Z toho trvale obývané	292

Demografický vývoj obce od roku 1869 do súčasnosti

Graf č. 1 Historický prehľad demografického vývoja

Zdroj: Retrospektívny lexikón obcí, 1850-1970, 1982, 1992, 2001

Demografický vývoj počtu obyvateľov v obci je veľmi dynamický. Obdobia rastu sa striedajú s obdobiami poklesu počtu obyvateľov. Zachytené obdobie je od roku 1869 (v tomto roku bolo uskutočnené prvé sčítanie obyvateľstva na našom území) do roku 2001 (kedy prebehlo posledné sčítanie obyvateľstva). Prvé dve obdobia (roky 1869, 1880) vykazujú pokles obyvateľov, avšak následne v roku 1890 ich počet stúpa o 100 obyvateľov. Po tomto období, až do roku 1921 nasleduje pokles obyvateľov obce. Tento pokles môže mať za následok 1. sv. vojna a emigrácia obyvateľstva. Pri následnom sčítaní zaznamenávame mierny nárast počtu obyvateľov (na 837 obyvateľov). V roku 1950 sa počet obyvateľov opäť znížil (medzi obdobiami 1930-1950). Vojenský konflikt - 2. svetová vojna, veľmi negatívne zasiahol do demografického vývoja aj v obci Podbiel. Po sčítaní v roku 1950 sledujeme nárast obyvateľov na 999 (v roku 1970). V tomto období boli zavedené pronatálne opatrenia na zvýšenie počtu obyvateľov.

V roku 1980 vykazuje obyvateľstvo mierny pokles, no po tomto období až do roku 2001 počet obyvateľov stúpa až na 1218.

V roku 2007 žilo v obci celkom 626 mužov (49,20 %) a 647 žien (50,80 %) z celkového počtu 1273 obyvateľov. Z údajov je zjavné, že v obci prevažujú ženy nad mužmi, čo je charakteristický jav vo vyspelých a moderných spoločnostiach, resp. kultúrach.

Tabuľka č. 2 Demografický vývoj podľa pohlavia

Demografický vývoj obce Podbiel podľa pohlavia (k 31.12. 2007)						
Pohlavie	Rok					
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Muži	620	625	626	632	628	626
Index maskulinity	991,9	990,4	1000,0	990,5	990,6	987,4
Ženy	626	625	632	638	636	647
Index feminity	1008,2	1009,7	1000,0	1009,6	1009,5	1012,7
Obyvatelia spolu	1246	1250	1258	1270	1264	1273

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2007

Vzdelanostná úroveň obyvateľstva: Z hľadiska vzdelanostnej úrovne je v obci Podbiel zastúpené najviac obyvateľstvo s primárnym stupňom vzdelania (604 obyvateľov, čo je 49,31 %). Nasleduje obyvateľstvo so sekundárnym stupňom vzdelania (287 obyvateľov, čo tvorí 23,43 % obyvateľstva). Bez stupňa vzdelania je celkovo 277 obyvateľov (22,6 %). Terciárny stupeň vzdelania má 100 obyvateľov, čo predstavuje 8,16 %.

Najviac obyvateľov má však učňovské vzdelanie bez maturity (26,1%). Za ním nasleduje základné vzdelanie (22,9%). Detí do 16 rokov je celkovo 22,5%. Úplné stredné odborné vzdelanie s maturitou má 12,3 % populácie. Naopak najmenej obyvateľov má vzdelanie vysokoškolské bakalárske, doktorandské a stredné odborné bez maturity.

Tabuľka č. 3 Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania

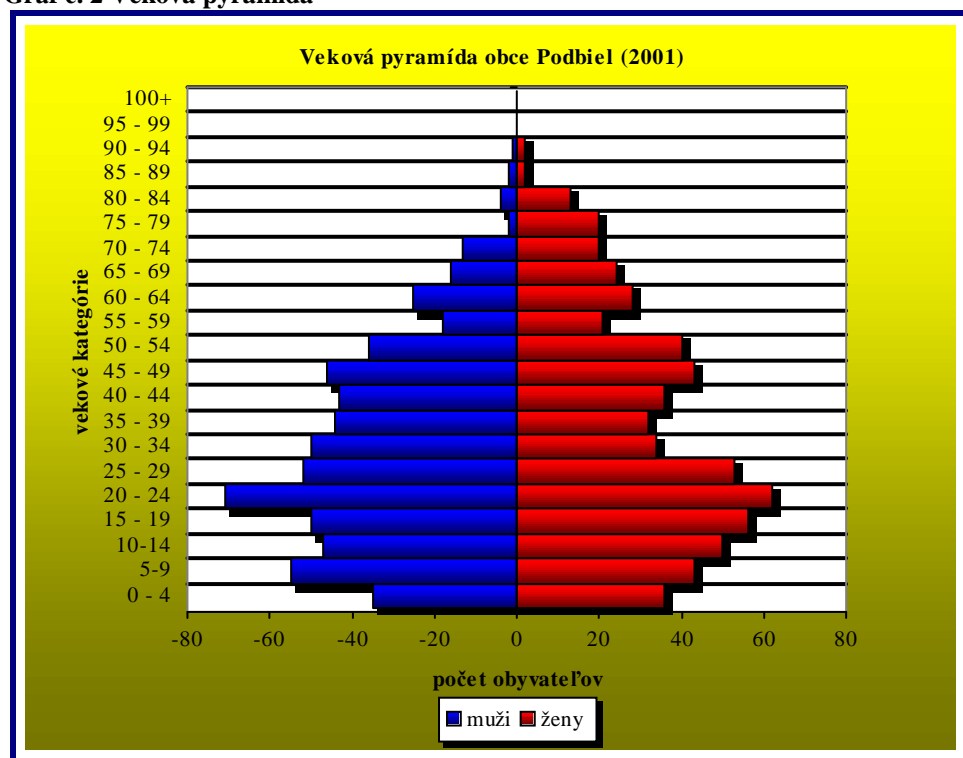
Štruktúra obyvateľstva obce Podbiel podľa vzdelania (2001)			
Stupeň vzdelania	Vzdelanie	abs.	%
Primárny	základné	280	22,9
	učňovské (bez maturity)	320	26,1
	stredné odborné (bez maturity)	1	0,1
	ostatní bez udania školského vzdelania	3	0,2
primárny spolu		604	49,31

Sekundárny	úplné stredné učňovské (s maturitou)	96	7,8
	úplné stredné odborné (s maturitou)	151	12,3
	úplné stredné všeobecné	37	3,0
	vyššie	3	0,2
sekundárny spolu		287	23,43
Terciárny	vysokoškolské bakalárske	3	0,2
	vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	46	3,8
	vysokoškolské doktorandské	1	0,1
	vysokoškolské spolu	50	4,1
terciárny spolu		100	8,16
Bez stupňa vzdelania	ostatní bez školského vzdelania	1	0,1
	deti do 16 rokov	276	22,5
bez stupňa vzdelania spolu		277	22,6

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2001

Veková štruktúra obyvateľstva: Medzi najčastejšie používaný spôsob grafickej interpretácie vekovej štruktúry obyvateľstva sa používa veková pyramída. Popri vekovej štruktúre umožňuje zobrazit' aj štruktúru obyvateľstva podľa pohlavia.

Graf č. 2 Veková pyramída

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2001

Veková pyramída obyvateľov obce Podbiel má regresívny typ. Pyramída má zužujúcu sa základňu. Postupne sa rodí menej a menej ľudí. Do vekovej kategórie 15-19 prevažujú ženy (okrem vekovej kategórie 5-9). Vo vekovej kategórii 20-24 vidíme prudký nárast ako mužov, tak žien. Po tejto vekovej kategórii nastáva nárast mužov nad ženami až do vekovej kategórie 45-49. V kategóriách 30-34 až 40-44 je viditeľný pokles počtu obyvateľov. Sú to práve tie vekové kategórie, kde boli zavedené pronatálne opatrenia vlády na zvýšenie počtu populácie. Možno aj vďaka tomuto opatreniu sa veková kategória 20-24 vyznačuje prudkým nárastom obyvateľstva. Po vekovej kategórii 45-49 dominujú v populácii ženy nad mužmi. Vo vekových kategóriách 95-99 a 100+ nezaznamenávame žiadneho obyvateľa.

Veková štruktúra obyvateľstva sa sleduje aj podľa produktívnych vekových skupín. Pri tejto štruktúre môžeme obyvateľstvo rozdeliť do troch základných skupín:

1. predproduktívny vek (0 – 14 rokov)
2. produktívny vek (ženy 15 – 45; muži 15 – 59 rokov)
3. poproduktívny vek (ženy 55+; muži 60+)

Najviac zastúpené obyvateľstvo je v skupine produktívneho veku. Celkovo 806 obyvateľov. Mužov je v tejto skupine 34,81 % a žien 28,96 %. Nasleduje skupina predproduktívneho veku, kde je celkovo 245 obyvateľov, čo tvorí 19,38 % z obyvateľstva. Poproduktívny vek je zastúpený počtom obyvateľov 213, čo je 16,85 %. Tu môžeme vidieť, že počet obyvateľov v poproduktívnom veku sa pomaly vyrovnáva s obyvateľstvom v predproduktívnom veku. Je tu riziko starnutia obyvateľstva.

Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti

V obci Podbiel je národnostná štruktúra veľmi homogénna. K slovenskej národnosti sa hlási 1253 obyvateľov (z toho 621 mužov a 632 žien). Nasleduje česká národnosť, ku ktorej sa hlásia 4 obyvatelia (3 muži a 1 žena). K ostatnej národnosti sa hlási 5 obyvateľov.

Štruktúra obyvateľstva z hľadiska náboženského svetonázoru

Takisto ako národnostné zloženie občanov, tak aj náboženská štruktúra je veľmi homogénna. K rímskokatolíckemu náboženstvu sa hlási celkovo 1181 obyvateľov obce (z toho 584 mužov a 597 žien). Bez vyznania je 7 obyvateľov a pri 27 obyvateľoch sa ich vierovyznanie nepodarilo zistiť.

Občianska vybavenosť – sociálna infraštruktúra

Je to oblasť zastúpená vzdelávacími zariadeniami, zariadeniami zdravotnej a sociálnej starostlivosti, stravovacími zariadeniami, ubytovacími zariadeniami, športovými zariadeniami, maloobchodnou a veľkoobchodnou sieťou, kultúrnymi zariadeniami, zariadeniami verejnej správy, služieb, bankovníctva a poisťovníctva. V obci je ich zastúpenie v nasledujúcom členení:

Vzdelávacie zariadenia v obci sú dve takéto zariadenia. Predškolským zariadením je materská škola, ktorú navštevuje v dvoch triedach viac ako 30 detí a základná škola (1. – 4. ročník), ktorú navštevuje v 4 triedach cca 70 žiakov. Žiaci vyšších ročníkov (5. – 9. ročníka) dochádzajú do Nižnej. Zriaďovateľom týchto zariadení je obec. Súčasťou zariadenia je školská jedáleň. V ZŠ je zriadená počítačová učebňa a prístup na internet (finančné zdroje boli získané z projektu Infovek). Deti majú možnosť zapájať sa do rôznych záujmových krúžkov. Ku škole patrí aj telocvičňa, ktorá je súčasťou kultúrno-športovej haly. Zámerom obce je rekonštruovať tento objekt a zlepšiť vybavenie školy.

Zdravotnícke zariadenia sa v obci nenachádzajú, ani nie je zabezpečená dochádzka lekára do obce. Obyvatelia obce navštevujú zdravotnícke zariadenie v Nižnej (cca 3 km od Podbiela), poprípade v okresnom meste Trvrdošín a v nemocnici v Trstenej

Sociálna starostlivosť v obci nie je žiadne zariadenie sociálnych služieb. Sociálna starostlivosť sa zabezpečuje prostredníctvom opatrovateliek (na pracovnú zmluvu), resp. pomocou rodinných príslušníkov.

Stravovacie zariadenia reštauračného typu sú v obci zastúpené reštauráciou Jednota (kapacita 50 ľudí), reštauráciou v penzióne Starý pivovar (kapacita 80 ľudí), reštauráciou Rozmarín (kapacita 42 ľudí), kaviarňou Espresso (kapacita 30 ľudí) a pohostinstvom na futbalovom ihrisku (30 ľudí). V obci sú tiež 4 pohostinstvá.

Ubytovacie zariadenia sú reprezentované tromi penziónmi (Starý pivovar, Tatria, Lipa) s celkovou kapacitou 83 lôžok, ubytovaním v súkromí (67 lôžok), ubytovaním v dreveniciach (44 lôžok).

Športové zariadenia sú zastúpené viacerými objektami, ktoré sú k dispozícii športovcom, žiakom i širokej verejnosti. Patrí k nim viacúčelová športová hala pri ZŠ, ktorá slúži ako telocvičňa nielen pre žiakov ale aj pre verejnosť. Pre verejnosť je určené aj asfaltové ihrisko, ktoré v zime slúži ako ľadová plocha. V rekreačno-športovej zóne pod Pálenicou je futbalové ihrisko s malou aj veľkou tribúnou a cvičným ihriskom, strelnica, detské ihrisko. V obci (na nábreží rieky Oravy) je čiastočne vybudovaná oddychová zóna. Najnovšie bolo v obci vybudované ihrisko pri športovej hale.

Zariadenia verejnej správy, kultúrne zariadenia a ďalšie objekty.

Kultúrne zariadenia sú zastúpené obecným úradom, verejnou knižnicou so 7 626 knižničnými jednotkami a 120 registrovanými čitateľmi, ktorá je otvorená dva dni v týždni po dve hodiny, malým etnografickým múzeom v zrekonštruovanej historickej budove cirkevnej školy, kultúrnym domom, kostolom, cintorínom, domom smútku, ale aj viacúčelovou kultúrno-

spoločenskou halou s kapacitou cca 100 osôb a spoločenskou sálou s javiskom s kapacitou cca. 300 osôb.

Maloobchodná sieť – je situovaná v centre obce. Okrem 5 predajní potravinárskeho a zmiešaného tovaru sa tu nachádzajú aj špecializované predajne ako sú napríklad kvetinárstvo, podniková predajňa OVP a predajňa nábytku. Takisto je tu nákupné stredisko a 6 predajní nepotravinárskeho tovaru.

Tabuľka č. 4 Obchody a pohostinstvo

Obchod a pohostinstvo Podbiel	
Predajne potravinárskeho tovaru a supermarkety	5
Predajne potravinárskeho tovaru - supermarkety	0
Predajne zmiešaného tovaru	0
Obchodné domy, nákupné strediská a hypermarkety	1
Obchodné domy a nákupné strediská - hypermarkety	0
Pohostinské odbytové strediská	3
Predajne nepotravinárskeho tovaru	5
Predajne pohonných látok	0
Predajne motorových vozidiel	0
Zariadenia pre údržbu a opravu motorových vozidiel	0
Predajne súčiastok a príslušenstva pre motorové vozidlá	1
Zariadenia pre predaj, údržbu a opravu motocyklov, mopedov a príslušenstva	0
Spolu	15

Zdroj: Štatistický úrad SR, MOŠ, 2007

Ostatné služby sú v súčasnosti zastúpené holičstvom a kaderníctvom, cestovnou kanceláriou SK TOUR, prevádzkou plní SK RAFT, predajom a servisom indukčných varičov, servisom elektrotechniky a advokátskou kanceláriou.

Bankovníctvo a poisťovníctvo je v obci zabezpečené pomocou pošty. Iné bankové respektíve nebankové inštitúcie sa tu nenachádzajú. V obci chýba bankomat.

Kultúra a tradície, pamätihodnosti, šport, osobnosti

Kultúra a tradície

Podbiel žije pomerne bohatým kultúrnym životom. V obci existujú tri významné kultúrne zložky, a to: spevácky súbor Senková, ľudová hudba – Bratia Murinovci i divadelný súbor Včela.

Spevácky súbor Senková – Vznikol ešte v roku 1984. Až neskôr sa jeho členovia rozhodli pre dnešný názov. Nielen kvôli názvu jedného z vrškov nad dedinou, ale najmä pre spomienku – tak sa totiž volal ich predchodca, tanečná a divadelná skupina z prvej polovice päťdesiatich rokov. Dnes je spevácky súbor Senková trinásťčlenná spevácka skupina doprevádzaná harmonikárom Františkom Matúšom. Najväčším úspechom kolektívu bol zájazd do Francúzska, kde reprezentovali obec spolu s Folklórnym súborom Podbielan a bratmi Murinovcami. Súbor cestoval niekoľkokrát na vystúpenie do Francúzska, ale vystupoval aj v Slovinsku. Pravidelne sprevádza spoločenské a kultúrne podujatia v Podbieli a na celej Orave.

Bratia Murinovci – Ich prvé vystúpenie na verejnosti sa konalo na deň matiek v máji v roku 1992. Okrem oravských folklórnych prehliadok sa odvtedy presadili vo Východnej, na Večeroch oravského folklóru a Plesoch Oravcov v Bratislave, vo Zvolene, v Čadci, v Piešťanoch, no pôsobili aj v zahraničí, a to: v Jablonke, Suchej Beskydskej, v Moravskom Lieskovom a v nemeckom Passau na Burgerfeste.

Divadelný súbor Včela - Obnovil ochotnícku tradíciu v obci. V roku 1995 vystúpil s divadelnou hrou Kubo, ktorý sa stal aj symbolom súboru. Úspešné bolo aj predstavenie Z dreva vyrezané. Každoročne sa zhost'uje úlohy betlehemcov. V tejto úlohe sa Včela zapojila aj do veľkolepého folklórno-scénického predstavenia Rok na Orave.

Tradičná kultúra v Podbieli mala roľnícky charakter, a teda jej zodpovedá aj duchovná kultúra. Život obyvateľov obce bol určený pravidelným opakovaním astronomického kalendára, ktorý určoval hospodárske práce. Zimné obdobie, ktoré bolo obdobím relatívneho pracovného pokoja, sa v Podbieli začínalo koncom novembra. Končili sa väčšie poľnohospodárske práce a začínal sa nový cirkevný rok, ale aj intenzívnejší rodinný život. Ľudia si navzájom robili huncútstva, ale nie škody a vandalstvá. Bol to istý spôsob odreagovania a humoru, ktorý vytrhol človeka so stereotypu života.

Ľudová hudba – starší pamätníci si spomínajú, že v Podbieli bola vždy ľudová hudba. Ich základ tvorili husle a basa. Medzi prvými na Orave vznikla v Podbieli dychová hudba aj po druhej svetovej vojne. V roku 1992 sa prvýkrát predstavila Ľudová hudba Murinovcov. Už v tom istom roku účinkovali v programe Podbielských folklórnych slávností a tiež na Podhoráčskych folklórnych slávnostiach. Ďalšou ľudovou hudbou existujúcou v obci v roku 2007 boli Bebojovci. Mali veľa spoločných vystúpení.

Pamätihodnosti.

- drevené zrubové domy na Bobrovej rali
- rímsko-katolícky kostol Navštívenia Panny Márie z r. 1781
- kaplnka, kamenné sochy sv. Trojice, sv. Jozefa a sv. J. Nepomuckého

- malé etnografické múzeum
- železiareň – Františkova Huta

Bobrova raľa – bola vyhlásená dňa 14. septembra 1977 za pamiatkovú rezerváciu ľudovej architektúry. Väčšina objektov už nie je trvalo obývaná, ale viaceré slúžia na rekreačné účely. V Podbieli sa zachoval charakteristický komplex celkov postavených v radoch za sebou nazývaný Bobrova raľa, ktorý pôvodne pozostával z 56 bytových celkov postavených v 32 radoch. Z hľadiska priestorového členenia patrí ľudový dom v Podbieli k typu stredoslovenského dreveného domu, ktorý je rozšírený v severnej časti stredného Slovenska. Dlhý rad dreveníc sa tiahne od cintorína až po hlavnú križovatku, na ktorej sa dá odbočiť smerom na Zuberec. Objekty na území rezervácie a niektoré v jej ochrannom pásme, pochádzajú z polovice 19. storočia a zo začiatku 20. storočia. Datovanie aj s nápisom stavebníka domu sa zachovalo na stropných trámoch v izbe vo väčšine domov. Zachovalý komplex hospodárskych dvorov má význam nielen z hľadiska odborného, ale aj kultúrno-historického a turisticko-rekreačného. Za drevenicami Bobrovej rale bola v tridsiatich rokoch postavená kaplnka Stávok. Pod ňou je prameň – teplica, ktorému ľudová skúsenosť viery prisudzuje liečivé účinky.

Kostol - rímsko-katolícky kostol bol pôvodne len kaplnkou, ktorú dal postaviť Ján Beňušík v 18. storočí. Kaplnka bola zasvätená ku cti Navštívenia Blahoslavenej Panny Márie. Dňa 10. marca 1929, keď obec Podbiel dosiahla samostatnej farnosti, bol tento kostolík vyhlásený za farský chrám. Vo veži kostola sú tri zvony. V obvode fary sú tri kamenné sochy : Najsv. Trojice, Sv. Jozefa, Sv. Jána Nepomuckého. V posledných rokoch sa uskutočnili viaceré práce na obnove objektu: izolácia múrov, maľovanie interiéru, výmeny vstupných dverí, výmeny strešnej krytiny. Najnovšie pribudla priamo pri vchode do kostola drevená kaplnka panny Márie a hneď vedľa drevená plastika Sv. Floriána spojená s vodným kolesom poháňaným vodou z potoka. Ku kostolu patrí aj budova podbielanskej fary, ktorá je murovaná a pôvodne pozostávala zo štyroch izieb, jednej kuchyne, komory, práčovne a jednej pivnice. V prvú júlovú nedeľu sa koná odpustová slávnosť aj Podbielanske folklórne slávnosti.

Múzeum – v zrekonštruovanej historickej budove bývalej cirkevnej školy sa v súčasnosti nachádza Malé Podbielanské etnografické múzeum, ktoré zriadil duchovný správca farnosti HeLic. Donát Čarnogurský. Je tu výstava predmetov, ktoré sa v minulosti používali v podbielanských domácnostiach, v poľnohospodárskych prácach, ale aj liturgii. Nájdeme tu aj informácie o archeologických nálezoch na Bielej skale, bývalej úzkokoľajnej železnici Zuberec – Podbiel, o histórii podbielanskeho priemyslu a samotnej cirkevnej škole. Objavujú sa tu stále nové a nové predmety, ktoré prinášajú dobrovoľní darcovia. Pravidelne je otvorené len počas letnej turistickej sezóny. Inokedy si treba dohodnúť vstup so správcom farnosti.

Františkova huta - v roku 1838 bola smerom na Zuberec dokončená skujňovacia huta s vyhňami a hámrami – Františkova huta. Výstavba závodu trvala až 19 rokov, no v prevádzke bola až do roku 1862. Výroba mala len regionálny význam. Z rozsiahleho komplexu železiarne sa zachovala vysoká pec, obvodové múry vysokopečnej haly z pálených tehál, pozostatky vodného náhonu, dúchadlovej komory a základy skujňovacieho hámra. Vysoká pec má asi 12 m. Vďaka občianskym aktivitám od sedemdesiatych rokov 20. storočia sa huta postupne upravila, zdokumentovala a zakonzervovala. V súčasnosti sa koncom augusta konajú v rámci dní železiarstva ukážkové tavby železnej rudy starovekou technológiou, ktoré sú spojené s festivalom folk a country.

Šport.

Šport je bežnou súčasťou života obce. Táto oblasť sa rozvíjala najmä po roku 1945. O atmosfére týchto čias sa môžeme dočítať aj v kronike Športového klubu. Priaznivý rozvoj športu, hlavne futbalu si vyžadoval neustále zlepšovanie podmienok pre športovcov, ale aj divákov. V druhej polovici päťdesiatych rokov zaznamenávali pekné úspechy volejbalistky. Stále väčšia pozornosť sa venovala lyžovaniu. Najpopulárnejším športom bol aj po roku 2000 futbal. Deväť rokov futbalové mužstvo účinkovalo v 5. lige. V roku 1950 postavili šatne a súčasne aj tribúny pre športovcov. V obci sa našli aj záujemcovia o kulturistiku. Vo februári 1985 začal lyžiarsko-turistický oddiel novú tradíciu – Prechod Podbielskou Magurou. Táto tradícia sa zachovala aj doteraz a koná sa každý rok každú prvú februárovú sobotu. Vďaka schopnostiam funkcionárov ŠK Podbiel sa tu neprejavovali ekonomické problémy, ktoré v tomto čase iným športovým klubom zväzujú ruky.

Významní rodáci – K najvýznamnejším podbielanským rodákom patria:

- **Eduard Goldstücker** (1913 – 2000) literárny vedec a germanista, ktorý bol zástupcom veľvyslanca v Londýne. V roku 1951 bol na základe vykonštruovaných obvinení odsúdený na doživotie. Po jeho rehabilitácii emigroval, bol profesorom univerzity v Sussexe vo Veľkej Británii. Ďalším významným rodákom bol kňaz
- **Martin Pazúrik** (1859-1936), ktorý pôsobil na viacerých miestach (napríklad v Podvľku, Spišských Vlachoch). Po 1. svetovej vojne odišiel do USA, kde bol farárom slovenskej komunity. Roku 1925 sa vrátil do farnosti v Liskovej, kde je aj pochovaný.
- **Ján Sitek** (1956) bol v roku 1990 spoluzakladateľom SNS na Orave a v rokoch 1994 –1998 ministrom obrany SR.
- Ďalšími známymi rodákmi sú **Matej Bukna, Ján Schelling, František Vavrečan, Peter Turčák, Ľudovít Ševčík.**

Dopravná a technická infraštruktúra

Dopravná infraštruktúra

Obec Podbiel je súčasťou dopravného regiónu Severozápadné Slovensko. Prepojená je cestami I/59 a I/70. Najvýznamnejšia je pre Podbiel cesta I/59. Túto cestu dopĺňa jedna cesta II. (II/584) a jedna cesta III. (III/059026) triedy. Cesta II. triedy sa napája na cestu I/59 v centre obce Podbiel. Cesta III/059026 sa na nadradenú cestu I/59 pripája v zastavanom území obce Podbiel prostredníctvom križovatky s nevyhovujúcim usporiadaním (má tvar písmena „Y“ s veľmi ostrým uhlom pripojenia cesty III/059026, ktorá je takmer súbežná s hlavnou cestou). Stavebnotechnickými prostriedkami sa táto skutočnosť nedá odstrániť. Jediným možným riešením je mimointravilánová preložka cesty III/059026 južne od zastavaného územia obce Podbiel. Táto cesta III. triedy je lokálneho významu a zabezpečuje prepojenie železničnej stanice s centrom obce. Cestu využívajú aj obyvatelia spádového územia Oravský Biely Potok, Habovka a Zuberec.

Veľkým problémom obce je prehustená automobilová doprava, ktorú je potrebné vylúčiť zo stredu obce. Dôvodom je bezpečnosť občanov, ale aj potreba zlepšenia podmienok pre cestovný ruch. Tento problém však obec nemôže riešiť sama. Rieši sa budovaním obchvatov na celej trase Dolný Kubín – Trstená a obec do tohto procesu aktívne vstupuje.

Železničná sieť má regionálny charakter a je zastúpená jednokolajovou železnicou tretej kategórie č. 181 na trase Trstená - Kľačany. Na území obce je železničná trať vedená súbežne s cestou I/59 a riekou Orava.

Najbližšie letiska sa nachádzajú v Žiline, (cca 95 km) v Poprade (cca 100 km) a na území Poľskej republiky, v Krakove (cca 130 km).

Tabuľka č. 5 Doprava a dopravná infraštruktúra

Doprava a dopravná infraštruktúra	Údaj
Počet autobusových liniek – osobnej dopravy charakteru diaľkového a medzištátneho	9
Počet autobusových liniek – osobnej dopravy charakteru miestneho a medzimestského	8
Počet staníc a zastávok vlakov	1
Miestne komunikácie spolu v km	6,8
Miestne komunikácie – z toho bezprašné v km	6,5
Vybudované chodníky v km	0,9

Zdroj: Štatistický úrad, 2006

Technická infraštruktúra

Zásobovanie obyvateľov pitnou vodou je zabezpečené z vodného zdroja Rezbárova baňa, ktorý sa nachádza v katastrálnom území susednej obce Oravský Biely Potok. V obci Podbiel je vybudovaný verejný vodovod, ktorý je v správe Oravskej vodárenskej spoločnosti. Na verejný vodovod je napojených v obci cca 290 bytov, čo je takmer 99,5 % obyvateľov obce. Priemerná denná spotreba vody je 268 l/obyv.

Obec má vybudovanú obecnú splaškovú kanalizáciu zaústenú do ČOV pod cintorínom. Na kanalizáciu sú napojené objekty bývania, občianskej vybavenosti aj výroby. Celkovo je v obci vybudovaných 150 prípojok kanalizačnej siete. Odvedenie dažďovej vody do kanalizácie z mimointravilánových častí nebolo riešené. V intraviláne je dažďová voda odvádzaná rigolmi do rieky Oravy.

Tepelné hospodárstvo sa z väčšej časti zabezpečuje pomocou zemného plynu, na báze jeho spaľovania. Ostatná potreba sa zabezpečuje spaľovaním pevného paliva, pomocou elektrickej energie a iných zdrojov. Zdrojom zemného plynu pre obec Podbiel je „Oravský VTL plynovod“. Priemerná spotreba zemného plynu v obci Podbiel je 420 m³/hod.

Zásobovacím zdrojom elektrickej energie pre obec Podbiel je transformovňa Nižná nad Oravou. V území sa nachádza celkovo 5 trafostaníc a aj jedna malá vodná elektrárňa s výkonom 100 kW (umiestnená v lokalite Nižniarsky mlyn). Verejné osvetlenie je zastarané, nutná potreba obnovy a rozšírenia.

Informačná infraštruktúra je v obci zastúpená poštou, káblovou televíziou, telefónnymi prípojkami (celkovo je v obci 183 hlavných telefónnych prípojok, z toho bytových je 138), takisto sa tu nachádza miestny rozhlas (vybudovaný v roku 1951). Telekomunikačné služby poskytujú spoločnosti T-com, Orange, T-mobile a O2. Obec je vybavená internetom (pripojených je cca 120 domácností). Správcom siete je DSI Data Náместovo a T-com.

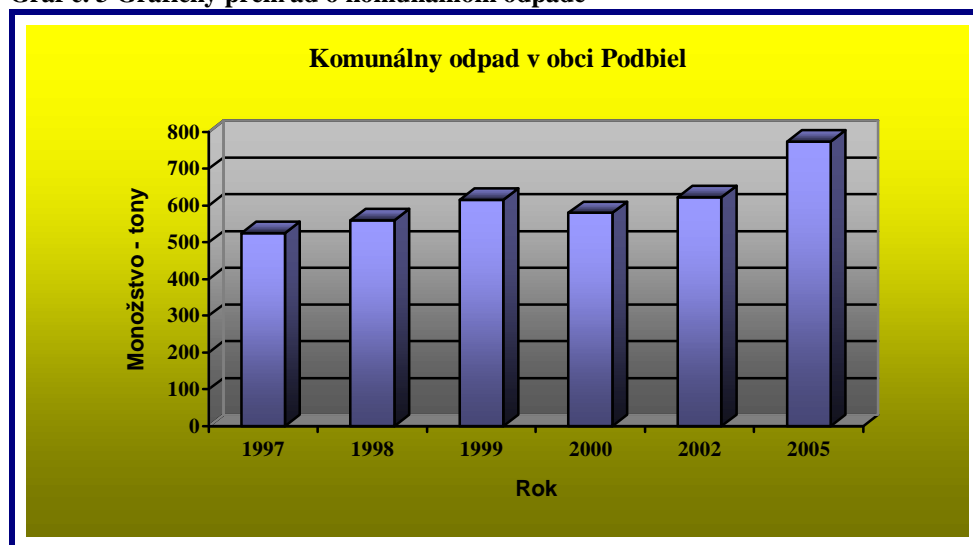
Skládka komunálneho odpadu sa v katastrálnom území obce Podbiel nenachádza. Riešenie odpadu obce je riešené dodávateľským spôsobom. V obci je zavedený jednotný systém narábania s odpadmi, za ktorý občania platia ročný poplatok. Vývoz TKO zabezpečujú Technické služby Ružomberok a.s. V obci je zavedený aj zber separovaného odpadu. Obec mala do roku 2005 vypracovaný Program odpadového hospodárstva (po roku 2005 neaktualizovaný).

Tabuľka č. 6 Prehľad o komunálnom odpade

Rok	1996	1997	1998	1999	2000	2002	2005
Komunálny odpad spolu	598	525	560	615	580	622	773,5

Zdroj: Program odpadového hospodárstva obce Podbiel do roku 2005

Graf č. 3 Grafický prehľad o komunálnom odpade

Zdroj: Program odpadového hospodárstva obce Podbiel do roku 2005

Ekonomika

Poľnohospodárstvo

Hlavným zamestnaním prevažnej väčšiny obyvateľov Podbiela bolo po celé stáročia poľnohospodárstvo spojené s chovom hospodárskych zvierat. Z plodín sa pestoval hlavne ovos, jačmeň, žito, ikrica, zemiaky, kapusta, burgyňa a osvedčil sa aj ľan.

Od konca 19. storočia sa situácia zhoršuje. Narastá rozdrobenie poľnohospodárskej pôdy na malé parcely v súkromnom vlastníctve, problémy s nedostatkom pasienkov. V tridsiatych rokoch 20. storočia sa stretávame so snahami o povznesenie poľnohospodárstva. Realizovali sa až po roku 1945, kedy sa začínajú drobné parcely spájať a v roku 1950 vzniklo prvé JRD v obci. Na pôde sa začalo intenzívne hospodáriť. Po zmene režimu v roku 1989 začína poľnohospodárstvo chátrať.

V súčasnosti na väčšine pôdy hospodári Poľnohospodárske podielnícke družstvo Orava Nižná. Zvyšok obhospodarujú súkromne hospodáriaci roľníci. Rastlinná výroba je zameraná na pestovanie viacročných krmovín, ako sú: ďatelino-trávne miešanky a kukurica na siláž. Živočíšna výroba je zameraná na chov hovädzieho dobytku. PPD Orava Nižná pestuje krmivo len pre chovaný hovädzí dobytok, ktorého sa chová 800 kusov.

Priemyselná a drobná výroba

V štruktúre priemyselnej výroby v obci prevláda drevospracujúci priemysel a potravinársky priemysel. Na území sa nachádza kameňolom, v ktorom sa ťažia pieskovce a vápence využívajúce sa na výstavbu ciest a pod. Tento kameňolom sa nachádza v lokalite Za pálenicou. Zásoby nerastu sa odhadujú na 280 000 m³, čo je 720 000 t. V kameňolome sa uvažuje s ročnou ťažbou 60 000 ton.

V Podbieli sú dve priemyselné zóny. Pri železnici je Píla, založená v roku 1998. V tejto organizácii je zamestnaných 22 pracovníkov. V južnej časti obce pri ceste II/584, kde sa nachádzajú firmy:

- Oravan s r.o., založený v roku 1996. Zaoberá sa výrobou sirupov a nealkoholických nápojov. Zamestnáva 60 pracovníkov.
- Drevodom Orava s r.o., založený v roku 1990. Zaoberá sa výstavbou drevených domov, rekreačných chát. Výroba tu nie je realizovaná, nachádzajú sa tu len sklady a administratíva. Zamestnaných je tu 6 pracovníkov.
- Kovobiel s r.o., založený v roku 2004. Zaoberá sa spracovaním a opracovaním kovov. Firma zamestnáva 15 pracovníkov. V obci je viacero menších prevádzok drevovýroby rezbárov a autoservis.

Tabuľka č. 7 Prehľad o hospodárskych subjektoch

Organizačná štruktúra hospodárstva Podbiel	
Subjekty vedené v Registri organizácií	102
Právnické subjekty spolu	21
Podniky	15
Obchodné spoločnosti	13
Akciové spoločnosti	0
Spol. s r.o.	13
Družstvá	0
Štátne podniky	0
Obecné podniky	0
Org. zložky zahr. osôb	0
Ostatné ziskovo orient. jednotky	2
Neziskové organizácie - spolu	6
Neziskové organizácie - rozpočtové	1
Neziskové organizácie - príspevkové	0
Neziskové organizácie - ostatné	5
Fyzické osoby nezapísané v obchodnom registri - spolu	81
Fyzické osoby nezapísané v obchodnom registri - živnostníci	80
Fyzické osoby nezapísané v obchodnom registri -slobodné povolania	1
Fyzické osoby nezapísané v obchod. registri -samostatne hospodáriaci roľníci	0
Počet podnikov v súkromnom sektore - spolu	15
Počet podnikov v súk. sektore - v medzinár. vlastníctve s prevaž. súk.sektor	1

Organizačná štruktúra hospodárstva Podbiel	
Počet podnikov v súkromnom sektore - v zahraničnom vlastníctve	1
Počet podnikov v súkromnom sektore - družstevnom vlastníctve	0
Počet podnikov vo verejnom sektore	0

Zdroj: Štatistický úrad, MOŠ, 2007

Cestovný ruch

Obec je na križovatke ciest do významných stredísk cestovného ruchu. To umožňuje ponúkať prístup pre rekreáciu pri vode, vodné športy, turistiku, cykloturistiku, lyžiarske športy, agroturistiku, rekreáciu a pomerne moderný spôsob vzdelávania ľudských zdrojov v cestovnom ruchu, ktorým je outdoor. Dostupné sú termálne vody v Oraviciach, múzeum Oravskej dediny v Zuberči. Atrakciou priamo v obci je splav plŕami po rieke Orava na trase Nižná – Podbiel. V blízkosti obce je technická pamiatka – bývalá železiareň Františkova huta. Návštevníci môžu zažiť adrenalinovú jazdu na vozidle armádnej pechoty, ktorá je raritou nielen na Slovensku, ale v celej strednej Európe. V obci je amatérska hvezdáreň (za súborom dreveníc Bobrovej rale) na pozorovanie premenných hviezd.

Podbiel sa v slovenskom cestovnom ruchu presadzuje hlavne ako sídlo pamiatkovej rezervácie ľudovej architektúry Bobrova raľa. Čo je štátom chránené zoskupenie asi 60 zrubových stavieb – dreveníc, ktoré sa v Podbieli zachovali v pôvodnej podobe. Je zrejmé, že ďalšie zvýšenie množstva návštevníkov sa nedosiahne iba budovaním ďalších ubytovacích kapacít. Podbiel bol doteraz navštevovaný hlavne ako východiskový bod pre výlety po Orave. Tým je potenciálny okruh klientov dosť obmedzený. V posledných rokoch vznikli v Podbieli atrakcie, ktoré však takisto pokrývajú len špecifické časti klientely – jazdecký areál, hvezdáreň, malé etnografické múzeum. Pre masovú návštevnosť je vhodný salaš, lyžiarsky vleč (ale až po inštalovaní umelého zasnežovania), splavovanie rieky na pltiach a športové a kultúrne podujatia organizované podľa pevného kalendára. Je cítiť potrebu tieto existujúce atrakcie vhodne doplniť, pospájať a informovať o nich tak, aby sa v konečnom dôsledku dosiahol synergický efekt. Výrazným obmedzením rozvoja cestovného ruchu v Podbieli je silná sezónnosť. Ubytovacie kapacity sú dostatočne vytiažené len počas dvoch letných mesiacov a jeden týždeň v období Nového roku. Postupne sa objavujú atrakcie celoročného charakteru. Priemerná dĺžka pobytu je 3,5 dňa. Nie sú dostupné presné štatistiky, ale väčšinu z toho tvoria malé skupiny od 2 do 10 osôb, hlavne rodiny s deťmi.

Medzi významné predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu patria cykloturistické trasy. Obcou prechádza:

Oravsko – liptovská trasa, ktorá vedie rozhraním Chočských vrchov a Západných Tatier. Turisti si môžu vybrať z dvoch variantov. Variant A má dĺžku 42,5 km, Variant B má celkovú dĺžku 39 km.

Roháčska trasa vedie vysokohorským prostredím Roháčov na území Tatranského národného parku. Je krajinársky mimoriadne pôsobivá a zjazdná pre cestné bicykle. Dĺžka tejto trate je 24 km.

Podroháčska trasa prechádza najkrajšími časťami severovýchodnej Oravy. Je to krajinársky jedna z najmalebnejších cyklotrás na Slovensku s netradičnými pohľadmi na Tatry. Nie je mimoriadne fyzicky náročná a je dobre zjazdná cestnými bicyklami. Táto cyklotrasa je najdlhšia. Jej dĺžka je 52,5 km.

Katastrálne územie obce Podbiel je potrebné zapojiť do funkčno – priestorového subsystému rekreácie a turizmu celého Podroháčskeho mikroregiónu, ktorý sa dá vymedziť na základe katastrálnych území obcí: Podbiel, Oravský Biely Potok, Vitanová, Habovka, Zuberec, Tvrdošín – Oravice, Huty, Veľké a Malé Borové s ťažiskovými priestormi Oravice a Roháče.

Obec svojou atraktivitou, polohou a významom z hľadiska cestovného ruchu už v súčasnosti patrí medzi sídla s vyššou návštevnosťou, kde je nutné vytvoriť podmienky pre umiestnenie zariadení vyšších kategórií. Jednou z možností je aj vybudovanie obecného kempingu ako žiadanej a lacnejšej formy ubytovania pre motorizovaných návštevníkov a cyklistov.

Trh práce

Nezamestnanosť v Podbieli má podľa štatistických údajov a údajov ÚPSVaR v Námestove od roku 2001 do súčasnosti klesajúcu tendenciu. Podľa štruktúry ekonomickej aktivity obyvateľstva bolo v obci Podbiel v roku 2001 zamestnaných 617 obyvateľov, z ktorých bolo 338 mužov a 279 žien. Pokiaľ budeme sledovať jednotlivé odvetvia tejto klasifikácie, uvidíme, že najviac obyvateľov pracovalo v priemyselnej výrobe (224 obyvateľov) v poľnohospodárstve a poľovníctve (67 obyvateľov). Pomerne dobre sú zastúpené odvetvia veľkoobchodu, maloobchodu, opravy motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru (63 obyvateľov). Ostatné odvetvia sú zastúpené minimálne.

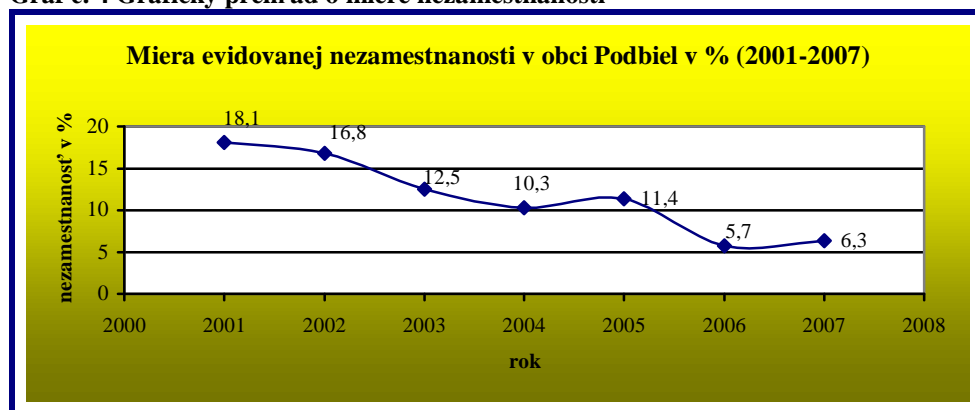
Sledovaním dochádzky do zamestnania zistíme, že až 257 ekonomicky aktívnych obyvateľov z celkových 617 za prácou dochádza. Najviac obyvateľov dochádza z odvetvia priemyselná výroba (celkovo 98 obyvateľov). Pomerne vysoká dochádzka je aj z odvetvia veľkoobchodu, maloobchodu a opravy motorových vozidiel (30 obyvateľov); poľnohospodárstva a poľovníctva (23 obyvateľov); verejnej správy a obrany (24 obyvateľov). Dochádzka týkajúca sa ostatných odvetví je minimálna. Najviac obyvateľov dochádza za prácou do Nižnej, Tvrdošína a Trstenej. Možno teda konštatovať, že obyvateľstvo ostáva pracovať v okrese.

Tabuľka č. 8 Prehľad nezamestnanosti podľa pohlavia

Nezamestnanosť v obci Podbiel (2001-2006)						
Občania obce	Rok					
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Muži	79	79	57	40	43	25
Ženy	60	51	41	42	49	21
Spolu	139	130	98	82	92	46

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2006

Graf č. 4 Grafický prehľad o miere nezamestnanosti

Zdroj: Štatistický úrad SR, MOŠ 2001-2007

Nezamestnanosť v obci Podbiel má za posledné roky klesajúci charakter. V roku 2001 bolo v obci nezamestnaných celkovo 139 obyvateľov (z toho 79 mužov a 60 žien). Naopak v roku 2006 bolo nezamestnaných len 46 obyvateľov obce (mužov bolo 25 a žien 21). V roku 2007 miera nezamestnanosti mierne stúpila. Celkovo bolo v sledovanom období nezamestnaných viac mužov ako žien, okrem rokov 2004 a 2005.

Rozpočet a majetok obce Podbiel

Rozpočet obce

Obec Podbiel financuje svoju činnosť a rozvoj z bežných a kapitálových príjmov, zo štátnych dotácií ako aj z mimo rozpočtových zdrojov (fondov Európskej Únie). Veľkú časť bežných príjmov tvoria:

- výnos z dane z príjmov,
- transfery zo štátneho rozpočtu,
- dane z nehnuteľností a majetku,
- poplatky a platby z predaja služieb,
- poplatky za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Najväčšiu časť bežných výdavkov vynakladá obec na správu vecí verejných (mzdy, poistné, tovary a služby a transfery):

- prevádzku obecného úradu,
- prevádzku zariadení v obecnej pôsobnosti – školské zariadenia
- služby spojené s nakladaním s odpadmi.

Rozpočtové výdavky a príjmy obce Podbiel boli v posledných rokoch pomerne vyrovnané.

Tabuľka č. 9 Prehľad rozpočtov obce -- roky 2008, 2009, 2010

Bežné príjmy	2008	2009	2010
Daňové príjmy - dane z príjmov, dane z majetku	8020	8750	9094
Daňové príjmy - dane za špecifické služby	428	449	472
Nedaňové príjmy - príjmy z podnikania a z vlastného majetku	202	212	223
Nedaňové príjmy - administratívne poplatky a iné poplatky a platby	642	674	708
Nedaňové príjmy - úroky z tuzem.úverov, pôžičiek, návr. fin. výpomoci	2	2	2
Iné nedaňové príjmy	89	94	98
Tuzemské bežné granty transfery	2478	2602	2732
Bežné príjmy spolu:	11861	12783	13329
Kapitálové príjmy	130	60	60
Kapitálové príjmy spolu:	130	60	60
Príjmy z ostatných finančných operácií	387	100	150
Bežné príjmy	11861	12783	13329
Kapitálové príjmy	130	60	60
Príjmové finančné operácie	387	100	150
Rozpočtové príjmy spolu	12378	12943	13539
Bežné výdavky			
Výdavky verejnej správy	3477	3674	3876
Finančná a rozpočtová oblasť	32	34	35
Transakcie verejného dlhu	235	225	220
Ochrana pred požiarmi	50	53	55
Všeobecno-pracovná oblasť - aktivač. činnosť	108	113	119
Výstavba	333	0	0
Cestná doprava	100	105	110
Komunikácie	16	17	19

Cestovný ruch	30	32	34
Nakladanie s odpadmi	487	511	535
Verejné osvetlenie	121	123	125
Ostatné kultúrne služby Knižnice	5	5	5
Ostatné kultúrne služby	275	279	379
Rekreačné a športové služby-Športová hala	387	406	426
Náboženské a iné spoločenské služby	50	53	56
Predškolská výchova s bežnou starostlivosťou	1895	1427	1409
Základné vzdelanie s bežnou starostlivosťou	2170	2279	2394
Zariadenia pre záujmové vzdelanie	200	210	220
Školské stravovanie	636	668	701
Ďalšie sociálne služby-starší občania	106	111	117
Ďalšie dávky soc. zabezpečenia rodina a deti	70	76	81
Bežné výdavky spolu	10783	10401	10916
Kapitálové výdavky			
Výdavky verejnej správy	150	100	200
Správa a údržba ciest	315	600	717
Nakladanie s odpadmi	0	0	0
Nakladanie s odpad. vodami	80	575	806
Zásobovanie vodou	0	0	0
Verejné osvetlenie	84	84	0
Rozvoj obcí	552	483	200
Predškolská výchova - MŠ	50	0	0
Kapitálové výdavky spolu	1231	1842	1923
Výdavkové finančné operácie	364	700	700
Sumarizácia			
Bežné výdavky spolu	10 783	10401	10916
Kapitálové výdavky spolu	1231	1842	1923
Výdavkové finančné operácie	364	700	700
Rozpočtové výdavky spolu	12 378	12943	13539

Zdroj: Obecný úrad Podbiel, 2008

Tabuľka č. 10 Majetok obce – objekty, budovy

Majetok	Vlastník
Materská škola (dva objekty)	Obec
Dva rodinné domy	Obec
Budovy obecného úradu	Obec

Majetok	Vlastník
Základná škola	Obec
Dom smútku	Obec
Čistička odpadových vôd	Obec
Kultúrny dom	Obec
Požiarna zbrojnica	Obec

Zdroj: Obecný úrad Podbiel, 2008

Životné prostredie

Príroda – Okolie obce Podbiel charakterizuje vysoko položený terén a mnohotvárný reliéf územia. Geologické zloženie okolia obce určuje jeho príslušnosť k flyšovému pásu. Na území obce sa nachádzajú červenkasté vápence, bridlice flyšového typu a v obmedzenom množstve tuf. Takisto tu môžeme nájsť pieskovce, štrk a žulu. Neveľkú rovinku, na ktorej sa rozprestiera Podbiel, tvoria prevažne nánosy Studeného potoka (ústie Studeného potoka do rieky Oravy tvorí mohutný náplavový kužel zo žulového materiálu). Dedina je z dvoch strán obklopená riečnymi tokmi. Studený potok pramení v Roháčoch v nadmorskej výške 1840 m. n.m. Od svojho prameňa po ústie do rieky Orava je výškový rozdiel takmer 1300 m. Studený potok má teda veľký sklon, čo spôsobuje zvýšenú vodnú eróziu. Má dlhý tok a pomerne veľa vody. V minulosti spôsobili časté rozvodnenia veľké škody na cestách a poliach. V roku 1885 pri veľkej povodni zmenila dokonca aj svoje koryto.

Pôdy sú v opisovanom území zastúpené kambizemou, rendzinou, fluvizemou a pseudoglejom. Podľa zrnitosti sa jedná o pôdy stredne ťažké (hlinité) až ťažké (ílovitohlinité). Bonitná trieda týchto pôd je od 6. do 9. stupňa BPEJ (bonitovanej pôdno-ekonomickej jednotky).

Rastlinstvo – Podľa fytogeografického členenia Slovenska patrí katastrálne územie obce do oblasti Západokarpatskej kveteny (Carpaticum occidentale), obvodu západokarpatskej flóry (Beskydum occidentale), okresu Západné Beskydy. Zo stromov sa najčastejšie vyskytuje smrek (Picea abies), smrekovec opadavý (Larix decidua), jedľa bielokorá (Abies alba), na veľmi plytkých pôdach sa udrží borovica sosna (Pinus sylvestris). Do porastov býva vmiešaná breza bradavičnatá (Betula pendula), na skeletnatých sutinových svahoch sú typické jaseň štíhly (Fraxinus excelsior) a lipa malolistá (Tilia cordata). Ďalej sú v porastoch vtrúsené brest horský (Ulmus scabra), topol osikový (Populus tremula), jarabina vtáčia (Sorbus aucuparia), jarabina mukyňa (Sorbus aria) a miestami na hlbších pôdach buk lesný (Fagus silvatica). Sprievodným krovitým druhom je častá lieska obyčajná (Coryllus avellana). Okolo vodných tokov sú charakteristické jelše lepkavé (Alnus glutinosa) a rôzne druhy vrb, najčastejšie vrba košíkarská (Salix viminalis). Z bylín sa vyskytujú druhy horské, viažuce sa na vlhké

lokality a prítlačné jelšiny, ako aj na vápencových výstupoch suchomilné a druhy teplejších lokalít. V chotári rastie množstvo húb, jedlých i jedovatých, najmä hríby, kuriatka alebo tanečnice.

Živočíšstvo - Podľa terestrického biocyklu možno zoogeograficky obec Podbiel zaradiť do Provincie listnatých lesov a podkarpatského úseku. Z hľadiska lymnického biocyklu môžeme územie zaradiť do Pontokaspickej provincie a hornovážskeho okresu. V obci Podbiel sa zachovala v prírode voľne žijúca pôvodná fauna. V Orave a potokoch sú časté lipne, pstruhy, klene, podustvy, mreny, plotice, dokonca aj rak riečny. Zo suchozemských voľne žijúcich zvierat si zaslúži zmienku zajac poľný. V neďalekom chotári sa ukáže hnedý medveď, jeleň, srna, divá sviňa. Z vtáctva hodno spomenúť zriedkavého skalného výra, ktorý žije na Bielej a Červenej skale. V lete sa pri Orave zdržujú volavky, čajky aj zelenomodrý rybárik.

Ochrana prírody – V obci a jej okolí sa nachádzajú chránené územia:

1.) Národná sústava chránených území je reprezentovaná veľkoplošnými chránenými územiami (v území sa nenachádzajú, najbližšie sa nachádzajú CHKO Horná Orava a TANAP) a maloplošnými chránenými územiami, akými sú chránený areál Rieka Orava, národná prírodná rezervácia Bielska skala, prírodná pamiatka Červená skala a jedným chráneným stromom, ktorým je lipa veľkolistá pri bývalom pivovare (obvod kmeňa má 455 cm, výška 23 m, priemer koruny 14 m, vek stromu je 110 rokov).

Chránený areál rieka Orava bol vyhlásený v roku 1997 a zaradený do 4. stupňa ochrany. Predmetom ochrany je komplex zachovalých riečnych ekosystémov s funkciou biokoridoru nadregionálneho významu s bohatým druhovým zastúpením fauny a flóry a biotopov mnohých chránených, vzácnych a ohrozených druhov organizmov.

Národná prírodná rezervácia Bielska skala bola vyhlásená v roku 1974 s rozlohou 15,05 ha. Predmetom ochrany je ochrana tvarov reliéfu a rastlinných spoločenstiev s pozoruhodným výskytom astry alpskej (*Aster alpinus* L.) v Oravskej vrchovine.

Prírodná pamiatka Červená skala má rozlohu 5,52 ha. Predmetom ochrany je anorganická príroda a rastlinné spoločenstvá vyskytujúce sa v tejto časti katastra.

2.) Lokality NATURA 2000 sa skladajú z chránených vtáčích území a území európskeho významu. Do obce Podbiel zasahuje len druhé spomínané územie, a to Rieka Orava (do zoznamu lokalít NATURA 2000 zaradená v roku 1997, celková rozloha tohto územia je 435,06 ha, správcom územia je TANAP, vyhlásená z dôvodu výskytu biotopov akými sú napríklad lužné vrbovo - topoľové a jelšové lesy, vzácne bylinné porasty pozdĺž rieky, bukové a jedľové kvetnaté lesy a pod. Takisto živočíchy, ako

napríklad vydra riečna (*Lutra lutra*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), hlaváčka podunajská (*Hucho hucho*).

3.) Ramsarské lokality sú lokality, ktoré sú dôležité najmä pre vodné vtáctvo (hniezdenie a rozmnožovanie) a pre ochranu mokradí. Takouto lokalitou je v opisovanom území Rieka Orava a jej prítoky (vyhlásená 17. 2. 1998 s celkovou rozlohou 865 ha).

Obrázok č. 3 Objekt Základnej školy

Obrázok č. 4 Novovytvorené multifunkčné ihrisko

Analýza SWOT

Kombinovaná analýza rozhodujúcich oblastí života a podmienok obce

<i>Silné stránky</i>	<i>Slabé stránky</i>
<ul style="list-style-type: none"> ■ Výhodné umiestnenie na území regiónu – križovatka ciest do turistických oblastí. ■ Viaceré obecné atrakcie – pltníctvo, Františkova huta. ■ Pamiatková rezervácia – Bobrova raľa – s možnosťou atraktívneho ubytovania turistov. ■ Predpoklad ďalšieho demografického rastu obyvateľstva. ■ Dobré dopravné napojenie obce – železnica a autobus. ■ Silné kultúrne tradície. ■ Vypracované plánovacie a programovacie dokumenty. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Intenzívna automobilová premávka obcou. ■ Erozívne a povodňové ohrozenia od Studeného potoka. ■ Relatívne vysoká nezamestnanosť obyvateľstva. ■ Prestárly domový a bytový fond. ■ Chýbajú niektoré služby pre obyvateľov i návštevníkov obce. ■ Existujúce čierne skládky pevného a biologického odpadu. ■ Zvyšuje sa podiel starnúceho obyvateľstva. ■ Nedostatky v technickej infraštruktúre.
<i>Príležitosti</i>	<i>Ohrozenia</i>
<ul style="list-style-type: none"> ■ Vytvoriť podmienky pre IBV – výstavbu nových domov a bytov. ■ Pokračovať v zdokonaľovaní systému separovaného zberu odpadov. ■ Zriadiť chýbajúce druhy obchodných prevádzok. ■ Vybudovanie verejného táboriska vo vlastníctve obce. ■ Zamerať sa na dobudovanie obojstranných peších komunikácií. ■ Vybudovanie cykloturistických trás v katastri a okolí. ■ Podporovať a rozvíjať kultúrny život pre všetky vekové kategórie občanov. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Riziko migračného úbytku obyvateľstva z dôvodov vonkajších vplyvov. ■ Znižovanie príjmov obce v súvislosti s možnými zmenami daňového systému. ■ Nepriaznivé legislatívne zmeny ■ Nezáujem podnikateľských subjektov o investovanie. ■ Neochota vlastníkov pozemkov odpredať tieto za primeranú cenu na účely podpory individuálnej bytovej výstavby. ■ Riziko obmedzených možností využitia vhodných grantových programov a dotácií štátu.

Občianska, kultúrna, športová infraštruktúra a vybavenosť

Silné stránky

- V obci je základná škola s materskou školou.
- Dobré podmienky na loptové športy – futbalový štadión a nové ihrisko v blízkosti školy.
- Kultúrny dom a etnografické múzeum v centre obce.
- Pomerne široká obchodná sieť maloobchodných predajní.
- Poštové služby sa nachádzajú priamo v obci.
- Obec má Dom smútku, ČOV, Požiarnu zbrojnicu

Príležitosti

- Využívať objekty a vybavenie ZŠ a MŠ vo väčšom rozsahu na mimoškolské aktivity nielen pre deti, ale aj dospelých.
- Dobudovať športoviská pre rôzne druhy športov a podporovať rôznorodosť športových príležitostí.
- Vytvoriť lepšie podmienky na cykloturistiku v okolí obce vybudovaním kvalitnej cyklotrasy.

Slabé stránky

- Priamo v obci nie je zdravotné stredisko ani žiadne iné zdravotné služby.
- Nedostatočné zabezpečenie a kapacita sociálnych služieb pre starších občanov.
- Nie sú pripravené podmienky na IBV – nevysporiadané pozemky.
- Objekty ZŠ a MŠ nevyhovujú súčasným požiadavkám z hľadiska tepelno-energetického i z pohľadu vybavenia.
- Chýba spoločensko-oddychové zariadenie typu cukráreň, pizzeria, kaviareň.

Ohrozenia

- Vysoké prevádzkové náklady na prevádzkovanie športových zariadení môže obmedziť prístup k ich využívaniu.
- Nedostatok vlastných finančných zdrojov pri súčasných obmedzených možnostiach využívania zdrojov z Operačných programov NSRR SR

Obrázok č. 5 Pohľad na etnografické múzeum

Technická infraštruktúra, miestne komunikácie

Silné stránky

- Zabezpečenie pitnej vody je takmer 100 percentné z dvoch stabilných vodných zdrojov.
- Obec je primerane zabezpečená napojením na rozvody elektrickej energie a plynu.
- Obec má pokrytie televíznym a internetovým signálom.
- Telekomunikačné linky a traja mobilní operátori – pokrytie vyhovujúce.

Príležitosti

- Presadzovať a riešiť vybudovanie transformátorovej stanice a dobudovanie vysokonapäťovej prípojky.
- Riešiť a presadzovať v spolupráci so susednými obcami optimálne napojenie obce na pripravovanú výstavbu cestného obchvatu obce.

Slabé stránky

- Nedostatočná výkonová úroveň energetických zdrojov elektrickej energie.
- Nevybudované inžinierske siete v pripravovaných stavebných lokalitách.
- Nevyhovujúci stav časti miestnych a peších komunikácií.
- Neregulovaný miestny potok.
- Nedokončená kanalizácia.
- Občania ani návštevníci obce nemajú k dispozícii bankomat.

Ohrozenia

- Nevhodné výzvy v operačných programoch, ktoré nebude môcť obec využiť na podanie žiadosti o NFP na financovanie aktivít.
- Riziko, že napojenie cestného obchvatu bude pre obec nepriaznivé.
- Nezáujem Energetických závodov financovať posilnenie elektrických rozvodov v obci.

Obrázok č. 6 Železničná stanica Podbiel

Životné prostredie

Silné stránky

- Prírodné prostredie v bezprostrednom okolí obce je nepoškodené.
- V obci a jej okolí nie sú žiadne priemyselné podniky, ktoré by zásadným spôsobom ohrozovali životné prostredie.
- V obci sa realizuje separovaný zber komunálneho odpadu.
- V centre obce, v okolí Bobrovej rale a na ďalších miestach sú osadené monumenty rezbárskeho ľudového umenia, čo dôstojne skrášľuje prostredie obce.

Slabé stránky

- Existencia divokých skládok pevného odpadu.
- Chýbajúca skládka biologického odpadu – kompostovisko.
- Stav verejných priestranstiev v niektorých častiach obce.
- Intenzívna cestná premávka na hlavnom cestnom ťahu do Poľska s križovatkou ciest do Roháčov s exhalátmi do ovzdušia.
- Pretrvávajúce nedostatočné ekologické povedomie a nízka zodpovednosť občanov k ochrane životného prostredia.

Príležitosti

- Využiť rôzne grantové a dotačné zdroje na financovanie úpravy verejných priestranstiev v obci.
- Aktivizovať a zvyšovať povedomie občanov, budovať zodpovedný vzťah k hodnotám a ochrane životného prostredia.
- Vytvoriť systém likvidácie biologického odpadu v spolupráci s príslušnými podnikateľskými subjektami.

Ohrozenia

- Hrozba záplav od miestneho potoka.
- Nezáujem podnikateľských subjektov v obci o spoluprácu pri ochrane a skvalitňovaní životného prostredia.
- Riziko meškania výstavby cestného obchvatu obce.

Centrum obce v posledných rokoch dostáva novú úpravu s použitím prác ľudových rezbárov, ktoré priťahujú zrak návštevníkov obce a turistov.

Obrázok č. 7 Drevené plastiky pred miestnym kostolom

Programovanie rozvoja, informovanie občanov, propagácia obce a cestovný ruch

Silné stránky

- Vzhľadom na blízkosť zaujímavých turistických lokalít v okolí prechádzajú obcou návštevníci so záujmom o pobyt v regióne.
- V obci vydávajú občasník Podbiel pre propagáciu a informovanie občanov.
- Obec má skúsenosti s prípravou žiadostí o NFP a implementovaním úspešných projektov.
- Kvalitná internetová stránka a monografia obce.

Príležitosti

- Rozšíriť cezhraničnú spoluprácu s partnermi v Poľsku a tak rozšíriť informovanosť v blízkom cezhraničnom regióne. (rovnako s ČR).
- Vytvárať podmienky pre lepšiu vzájomnú koordináciu zariadení cestovného ruchu a obce.
- Možnosť intenzívnejšieho rozvíjania a využitie cestovného ruchu na celkový rozvoj obce.
- Podporovať vytvorenie špeciálnych produktov pre sezónnu turistiku.
- Zmena imidžu v prospech turistického centra.

Slabé stránky

- Chýba vzájomná koordinácia zariadení cestovného ruchu.
- Nedostatočný turistický informačný systém.
- Slabý záujem občanov o dianie v obci.
- Nebol vyhodnotený a aktualizovaný Plán rozvoja cestovného ruchu v obci na roky 2004 – 2008.
- Nedostatok informačných materiálov v inojazyčných mutáciách.

Ohrozenia

- Nezáujem podnikateľských subjektov v oblasti turistického ruchu o vzájomnú spoluprácu.
- Nedostatok finančných zdrojov obce na realizáciu predpokladaných aktivít.
- Silná konkurencia v okolitých obciach, ktoré sa nachádzajú bližšie k centráм turistického ruchu.

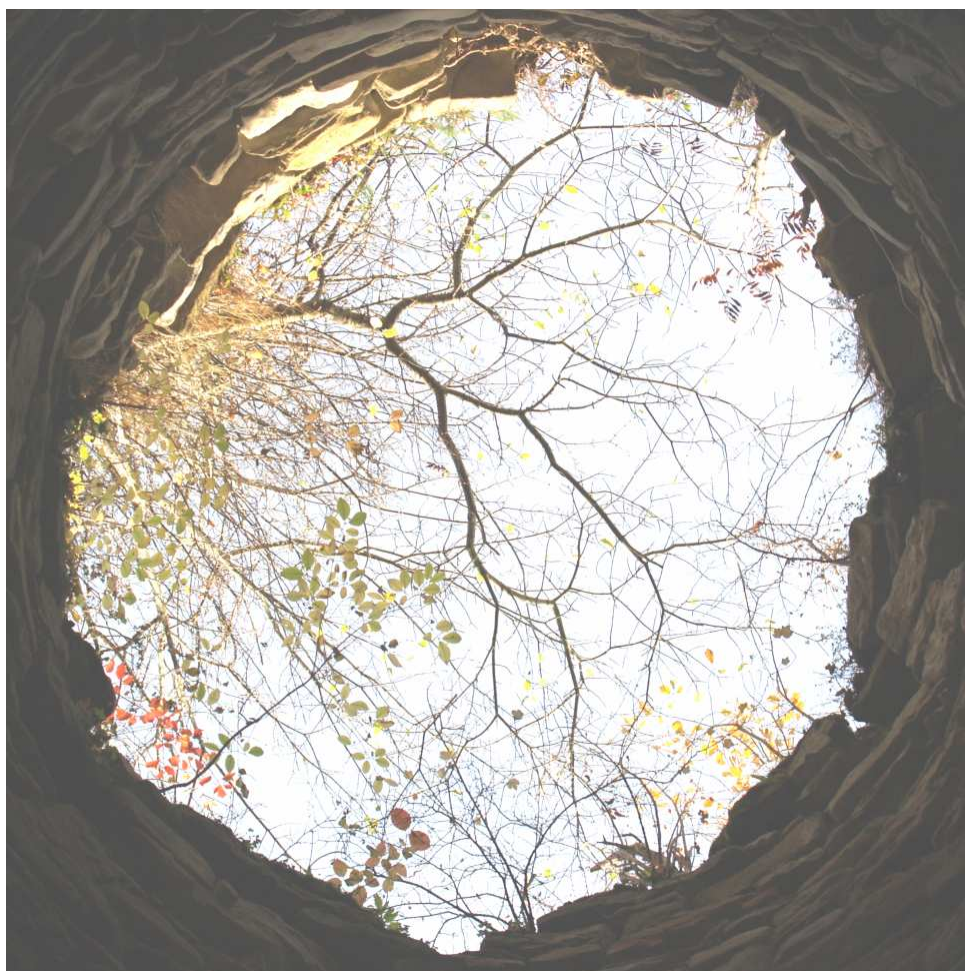
Vízia a stratégia rozvoja obce

Zámerom s ktorým sa robila celá analýza bolo stanoviť strategické ciele, ako základ – východisko pre rozpracovanie Programu rozvoja na obdobie do roku 2016.

Strategické ciele vyjadrujú dlhodobý smer a efekty navrhovanej stratégie z celkového – širokého spoločenského pohľadu.

Stratégia ako celok, ktorá by mala byť realizovaná v časovom horizonte platnosti PHSR obce – do roku 2016, ukazuje cesty, nástroje a spôsoby riešenia existujúcich problémov, ktoré odhalila analýza, predovšetkým analýza SWOT.

Popri stanovení dôležitých cieľov je žiadúce zvoliť víziu, ktorá bude motivujúca a dá občanom i ostatným subjektom, ktoré sa budú podieľať na rozvoji obce počas platnosti tohto dokumentu prítiažlivú perspektívu budúcnosti obce.

Obrázok č. 8 Pohľad na oblohu z Františkovej huty

Vízia obce Podbiel do roku 2016

Vízia je tu podaná ako stručná predstava tých, ktorí dnes žijú v obci - občania a Obecné zastupiteľstvo - o tom, ako chcú vidieť svoju obec na konci realizácie tohto PHSR v roku 2016. Vízia bola sformulovaná počas prípravy PHSR v spolupráci s Obecným zastupiteľstvom, obecným úradom a starostom obce Podbiel.

**„Podbiel – vyspelá a atraktívna
obec v zdravom životnom
prostredí, so zachovanými
tradíciami a kultúrou,
s rozvinutým cestovným ruchom
a dobrými podmienkami pre
všetkých občanov, ktorí sa
aktívne zapájajú do života v obci“**

Stratégia rozvoja

Z rozsiahlej analýzy, ktorá je v komplexnej podobe popísaná v analytickej časti PHSR a opiera sa o reálny stav i predpokladaný vývoj, boli pomenované kľúčové disparity ako syntéza analýzy SWOT.

Kľúčové disparity

- Chýbajúca a nedokončená infraštruktúra obce, potrebná pre občanov, návštevníkov obce a podnikateľské subjekty.
- Nedostatočné využívanie možností, ktoré dáva obci jej umiestnenie v priestore, ako východisko do turistických centier regiónu hornej Oravy.
- Neuspokojené požiadavky na rozširovanie niektorých druhov služieb vrátane rozšírenia obchodnej siete.
- Starnutie obyvateľstva a obmedzené možnosti obce pri poskytovaní starostlivosti a sociálnych služieb.

Najdôležitejšie faktory ďalšieho rozvoja

Z analýzy priebežne vyplynuli a boli určené rozhodujúce silné stránky a najdôležitejšie faktory rozvoja, ktoré obec má a sú dané polohou v regióne, prírodnými podmienkami a ľudským faktorom. Sú to predovšetkým:

- Kvalitné životné prostredie, prírodné krásy v bezprostrednej blízkosti obce i blízke Roháče a ďalšie turisticky zaujímavé lokality, ktoré sú rozhodujúce pre rozvoj cestovného ruchu.
- Ľudské zdroje od najmladšej po najstaršiu generáciu pri aktívnom zapojení ekonomicky činného obyvateľstva.
- Dobrá dostupnosť všetkých druhov vzdelávacích zariadení v regióne, alebo jeho blízkosti.
- Možnosť využitia potenciálu základnej školy, spoločenských organizácií, tradícií v športe a kultúre.

Strategické ciele

Z vyššie uvedeného sa pre budúce obdobie formulujú štyri strategické ciele obce ako hlavné smery rozvoja:

- 1. Obnova, rozvoj a dobudovanie infraštruktúry v obci.**
- 2. Ďalší rozvoj miestnej kultúry, športu, služieb a zamestnanosti.**
- 3. Intenzívnejšie využívanie možností, v oblasti cestovného ruchu, ktoré vyplývajú z polohy obce.**
- 4. Aktívne zapojenie občanov do rozvoja a ochrany životného prostredia obce.**

Napĺňanie stratégie a financovanie

Tieto strategické ciele sú v programovej časti rozpracované pre jednotlivé oblasti do priorít, špecifických cieľov a opatrení. Obsahovo i časovo sú konkretizované v akčnom pláne a aktivitách, ktoré by v záujme naplnenia strategických cieľov mali byť realizované s využitím hlavných faktorov rozvoja.

Realizácia Akčného plánu predpokladá financovanie z vlastných zdrojov, z nenávratných finančných prostriedkov – fondov Európskej Únie a štátnych dotačných zdrojov. Ďalšou z možností je financovanie špecifických aktivít v spolupráci s podnikateľmi a ďalšími subjektami pôsobiacimi v obci. Významný podiel pri realizácii môže predstavovať nepeňažný vklad – aktívne zapojenie občanov do realizácie viacerých obecných rozvojových aktivít vo všetkých oblastiach, ktoré výrazne ovplyvňujú rozvoj obce: materiálnom rozvoji – budovanie infraštruktúry, kultúre, tradíciách i športe.

Časť B – Program rozvoja na roky 2009 - 2016

Priority, ciele a opatrenia na realizáciu strategických cieľov

Občianska a sociálna infraštruktúra, služby a zamestnanosť občanov

Priorita 1

Skvalitnenie školskej infraštruktúry.

Cieľ 1

Obnova objektov základnej školy.

Opatrenie 1.1

Zrekonštruovať objekty základnej školy a materskej školy tak, aby vyhovovali aktuálnym technickým a hygienickým normám.

Priorita 2

Ďalšie skvalitňovanie podmienok pre kultúrny život občanov.

Cieľ 1

Skvalitnenie technického zázemia pre kultúru.

Opatrenie 1.1

Venovať pozornosť objektom využívaným na kultúrne účely v exteriéri aj interiéri. Udržiavať ich technický stav i estetický vzhľad.

Cieľ 2

Organizovanie a participácia na organizácii kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenie 2.1

Organizovať kultúrne podujatia miestneho i regionálneho významu.

Priorita 3

Podpora a rozvoj športu.

Cieľ 1

Podpora športu pre všetky vekové kategórie obyvateľov.

Opatrenie 1.1

Podporovať aktivity školy a ostatných športových organizácií v obci s cieľom rozvoja rôznorodých športových aktivít.

Cieľ 2

Dobudovanie a údržba športovísk

Opatrenie 2.1

Dobudovať tenisové ihrisko pri základnej škole.

Opatrenie 2.2

Priamo (finančne a technicky) aj nepriamo (organizačne a spoločensky) podporovať údržbu, skvalitnenie a rozširovanie športovísk dostupných pre obyvateľov.

Opatrenie 2.3

Vybudovať nový cykloturistický chodník v okolí obce pre potreby obyvateľov, návštevníkov obce a turistov.

Cieľ 3

Podporovať jestvujúce športové podujatia v obci.

Opatrenie 3.1

Pokračovať v organizovaní tradičných miestnych športových súťaží.

Priorita 4

Riešenie problematiky bývania.

Cieľ 1

Vytvoriť podmienky na sprístupnenie bývania pre všetkých záujemcov s cieľom udržať a podporiť demografický rast obyvateľstva.

Opatrenie 1.2

Dosiahnuť majetkové vysporiadanie pre nové, vhodné stavebné lokality na individuálnu bytovú výstavbu (IBV).

Opatrenie 1.3

Zabezpečiť vypracovanie geometrických plánov pre nové stavebné lokality.

Opatrenie 1.4

Zabezpečiť vypracovanie projektovej dokumentácie na výstavbu inžinierskych sietí v pripravovaných stavebných lokalitách IBV.

Opatrenie 1.5

Vybudovať v pripravovaných stavebných lokalitách IBV inžinierske siete.

Opatrenie 1.6

Riešiť otázku dostupnosti nájomného bývania pre mladých ľudí a mladé rodiny formou sociálnych bytov.

Priorita 5

Rozvoj služieb s využitím miestneho potenciálu.

Cieľ 1

Podporiť rozvoj nových služieb.

Opatrenie 1.1

Vytvárať podmienky a podporiť podnikateľov, ktorí majú záujem vytvoriť v obci nové, požadované služby a obchodné prevádzky.

Priorita 6

Rozvoj sociálnych služieb.

Cieľ 1

Skvalitňovať poskytovanie a zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb predovšetkým pre starých a ťažko postihnutých občanov.

Opatrenie 1.1

V predstihu, priebežne monitorovať vývoj potreby sociálnych služieb, predovšetkým s ohľadom na starnutie obyvateľstva.

Opatrenie 1.2

Podporovať poskytovanie sociálnych služieb miestnymi občanmi napríklad vytvorením občianskeho združenia poskytujúceho verejnoprospešné služby v sociálnej oblasti.

Priorita 8

Podpora dlhodobo nezamestnaných občanov.

Cieľ 1

Vytvárať podmienky pre udržanie pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných občanov.

Opatrenie 5.1

V spolupráci s podnikateľmi vytvárať sezónne, krátkodobé pracovné miesta.

Opatrenie 5.1

Zapájať dlhodobo nezamestnaných do menších obecných služieb.

Technická infraštruktúra – miestne komunikácie

Priorita 1

Skvalitňovanie a údržba miestnych komunikácií a súvisiacej infraštruktúry.

Cieľ 1

Majetkové vysporiadanie územia, príprava projektovej dokumentácie, rekonštrukcia a výstavba chodníkov a ciest.

Opatrenie 1.1

Zabezpečiť majetkové vysporiadanie miestnych komunikácií.

Opatrenie 1.2

Vypracovať potrebnú projektovú dokumentáciu týkajúcu sa ciest a chodníkov.

Opatrenie 1.3

Vykonať rekonštrukciu chodníkov v centrálnej časti obce.

Opatrenie 1.4

Vybudovať chýbajúce chodníky v jednotlivých lokalitách obce, (bude špecifikované v Akčnom pláne na budúce roky).

Opatrenie 1.5

Vykonať rekonštrukciu ciest v časti obce Zámotie.

Opatrenie 1.6

Pripraviť majetkovo a technicky podmienky pre výstavbu ciest v nových stavebných lokalitách obce.

Opatrenie 1.7

Zabezpečovať čistenie a celoročnú údržbu miestnych komunikácií pri rešpektovaní požiadaviek bezpečnosti a ochrany životného prostredia svojpomocne, alebo v spolupráci s príslušnými zodpovednými subjektami.

Cieľ 2

Riešiť otázku cestného obchvatu obce.

Opatrenie 2.1

Aktívne vstupovať do prípravy cestného obchvatu obce a napojenia obce na túto novo budovanú cestnú komunikáciu.

Cieľ 3

Prispievať k zvyšovaniu kultúry cestovania pri používaní hromadnej dopravy.

Opatrenie 3.1

Udržiavať dobrý technický stav autobusových zastávok a čistotu v ich okolí i v okolí železničnej stanice.

Priorita 2

Regulácia miestnych tokov a odvodnenie územia.

Cieľ 1

Rekonštrukcia koryta miestneho potoka.

Opatrenie 1.1

Vykonať rekonštrukciu koryta miestneho potoka s cieľom zvýšiť bezpečnosť a ochranu majetku občanov, zrealizovať estetickú úpravu okolia tohto vodného toku.

Cieľ 2

Odvodnenie podmáčaných území obce

Opatrenie 2.1

Vypracovať projektovú dokumentáciu na odvodnenie podmáčaných území v ohrozených častiach obce.

Opatrenie 2.2

Realizovať rekonštrukciu odvodňovacích kanálov v časti obce Zámostie.

Priorita 3

Energetické zabezpečenie obce.

Cieľ 1

Rozšírenie elektrorozvodných sietí.

Opatrenie 1.1

Vybudovať chýbajúcu transformátorovú stanicu a dobudovať vysokonapäťovú prípojku (lokalita Sihla a Krivý kút).

Životné prostredie

Priorita 1

Zlepšenie ekológie a čistoty v obci.

Cieľ 1

Zdokonaľovať systém nakladania s odpadmi v obci.

Opatrenie 1.1

Zvyšovať úroveň environmentálneho povedomia občanov v oblasti nakladania s odpadmi, realizovať osvetu a informačné a propagačné kampane v tejto oblasti.

Opatrenie 1.2

Zvyšovať úroveň environmentálneho povedomia žiakov základnej a materskej školy organizovaním súťaží v separovanom zbere a zapojiť školu do propagačných aktivít v tejto oblasti.

Opatrenie 1.3

Riešiť problém kompostoviska – likvidáciu biologického odpadu.

Cieľ 2

Udržiavanie ekológie a čistoty v obci.

Opatrenie 2.1

Zabezpečiť likvidáciu existujúcich čiernych skládok.

Opatrenie 2.2

Prijíť opatrenia na zabránenie vzniku nových čiernych skládok.

Priorita 2

Zlepšovanie estetiky a stavu biodiverzity v obci.

Cieľ 1

Zlepšiť stav obecnej zelene a ostatnej zelene.

Opatrenie 1.1

Podporovať udržiavanie zelene a estetického prostredia v okolí obytných i ostatných objektov v obci.

Cieľ 2

Vytvoriť estetické verejné zóny.

Opatrenie 2.1

Realizovať úpravu, údržbu a skrášľovanie verejných priestranstiev v obci.

Programovanie rozvoja, informovanie občanov, propagácia obce a cestovný ruch

Priorita 1

Programovanie rozvoja obce.

Cieľ 1

Skvalitňovanie programovania rozvoja obce.

Opatrenie 1.1

Kontrolovať plnenie zámerov schválených v programovacích a plánovacích dokumentoch obce.

Opatrenie 1.2

Zabezpečovať potrebnú aktualizáciu programovacích dokumentov v stanovených intervaloch.

Priorita 2

Pokračovať v osvedčenom systéme informovania občanov i návštevníkov obce.

Cieľ 1

Informovanosť občanov i návštevníkov o živote v obci.

Opatrenie 1.1

Pokračovať vo vydávaní osvedčeného obecného občasníka Podbiel.

Opatrenie 2.1

Udržiavať v dobrom technickom stave miestny rozhlas a operatívne ho využívať ako informačné médium obecného úradu.

Priorita 3

Propagácia obce za účelom zvýšenia turistickej návštevnosti obce.

Cieľ 1

Propagácia tlačnými materiálmi a elektronickú formou – internetom.

Opatrenie 1.1

Uprednostniť jednoduchšiu formu lacnejších letákov a brožúrok o histórii, pamätihodnostiach a súčasnosti obce, ktorá umožňuje jednoduchšiu aktualizáciu a šírenie.

Opatrenie 2.1

Skvalitňovať a udržiavať aktuálny stav internetovej stránky obce so zreteľným oddelením oficiálnych informácií zverejňovaných obecným úradom. Vytvoriť na stránke jazykové mutácie dôležitých informácií pre zahraničných návštevníkov.

Priorita 4

Podpora miestnej kultúry a tradičných remesiel

Cieľ 1

Pokračovať v propagovaní tradičnej kultúry.

Opatrenie 1.1

Vytvoriť podmienky pre celoročné vystavovanie a predaj výrobkov tradičných ľudových remesiel a prác ľudových umelcov.

Cieľ 2

Zachovanie tradičného koloritu obce, chrániť prírodné a kultúrne hodnoty.

Opatrenie 2.1

Udržiavať folklórne, ľudové tradície, zvyky a ľudové umenie.

Opatrenie 2.2

Udržiavať a obnovovať objekty, artefakty starej kultúry na území obce.

Obrázok č. 9 Pohľad na časť objektov Bobrovej rale

Časť C – Akčný plán na roky 2009 – 2016

Poradové číslo	Aktivita	Zodpovednosť	Cieľová skupina	Časové obdobie	Finančné náklady	Alternatívy zdrojov
1.	Vypracovanie geometrických plánov pre podporu a prípravu individuálnej bytovej výstavby v nových lokalitách:	Obec	Obyvatelia obce, záujemcovia o individuálnu bytovú výstavbu	2009		Vlastný rozpočet obce
	* lokalita vedľa ihriska				5 000 Eur	
	* lokalita Mlynisko				6 650 Eur	
2.	Vybudovanie trafostanice v časti obce Sihla	Obec a dodávateľ elektrickej energie – SSE Žilina	Obyvatelia obce	2009	66 000 Eur	SSE Žilina
3.	Dobudovanie vysokonapäťovej prípojky v lokalite Krivý kút	Obec a dodávateľ elektrickej energie – SSE Žilina	Obyvatelia obce, záujemcovia o individuálnu bytovú výstavbu	2009	100 000 Eur	SSE Žilina

Poradové číslo	Aktivita	Zodpovednosť	Cieľová skupina	Časové obdobie	Finančné náklady	Alternatívy zdrojov
4.	Výstavba chodníka v časti obce Ulička	Obec	Obyvatelia obce	2009	33 000 Eur	NFP zo zdrojov EÚ + št. rozpočet a dofinancovanie z rozpočtu obce
5.	Rekonštrukcia chodníka v centrálnej časti obce (autobusová zastávka)	Obec	Obyvatelia obce, návštevníci obce	2009	15 000 Eur	NFP zo zdrojov EÚ + št. rozpočet a dofinancovanie z rozpočtu obce
6.	Rekonštrukcia ciest a výstavba chodníka v časti obce Zámastie	Obec	Obyvatelia obce	2010	96 300 Eur	NFP zo zdrojov EÚ + št. rozpočet a dofinancovanie z rozpočtu obce
7.	Vypracovanie projektovej dokumentácie na výstavbu inžinierskych sietí v stavebnej lokalite vedľa ihriska	Obec	Obyvatelia obce, záujemcovia o individuálnu bytovú výstavbu	2010 – 2011	20 000 Eur	Vlastný rozpočet obce na roky 2010 – 2011
8.	Vybudovanie stožiaru s technickým vybavením pre šírenie internetového a televízneho signálu v obci	Prevádzkovateľ TV vysielania	Obyvatelia obce, podnikateľské subjekty pôsobiace v obci	2010	20 000 Eur	Prevádzkovateľ televízneho a internetového signálu

Poradové číslo	Aktivita	Zodpovednosť	Cieľová skupina	Časové obdobie	Finančné náklady	Alternatívy zdrojov
9.	Rekonštrukcia budovy MŠ, ZŠS a obnova vybavenia	Obec	Obyvatelia obce	2010 – 2011	85 000 Eur	NFP zo zdrojov EÚ + št. rozpočet a dofinancovanie z rozpočtu obce
10.	Vybudovanie garáže pre služobné motorové vozidlo obecného úradu	Obec	Zamestnanci obce	2010	6 700 Eur	Vlastný rozpočet obce na rok 2010
11.	Úprava verejných priestranstiev v obci:	Obec	Obyvatelia, návštevníci a podnikateľské subjekty v obci	2010	66 000 Eur	NFP zo zdrojov EÚ + št. rozpočet a dofinancovanie z rozpočtu obce
	* územie Bobrovej rale * v okolí kostola				20 000 Eur	
12.	Vypracovanie projektovej dokumentácie na odvodnenie časti obce Zámotie	Obec	Obyvatelia miestnej časti	2010 – 2011	6 600 Eur	Vlastný rozpočet obce na roky 2010 – 2011
13.	Položenie asfaltového povrchu na miestnu komunikáciu k RZS	Obec	Obyvatelia miestnej časti obce, užívatelia služieb RZS	2010	20 000 Eur	NFP zo zdrojov EÚ + št. rozpočet a dofinancovanie z rozpočtu obce

Poradové číslo	Aktivita	Zodpovednosť	Cieľová skupina	Časové obdobie	Finančné náklady	Alternatívy zdrojov
14.	Majetkové vysporiadanie nových stavebných lokalít vedľa ihriska a Mlynisko – miestne komunikácie	Obec	Vlastníci pozemkov, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, záujemcovia o individuálnu bytovú výstavbu	2010 – 2013	10 000 Eur	Vlastný rozpočet obce na roky 2010 – 2013, finančné zdroje investorov
15.	Rekonštrukcia koryta miestneho potoka	Obec	Obyvatelia, návštevníci obce	2011	66 000 Eur	NFP zo zdrojov EÚ + št. rozpočet a dofinancovanie z rozpočtu obce
16.	Rekonštrukcia chodníkov v centrálnej časti obce	Obec	Obyvatelia, návštevníci obce	2011	30 000 Eur	Rozpočet obce
17.	Majetkové vysporiadanie miestnych komunikácií	Obec	Vlastníci pozemkov, obyvatelia obce	2011 – 2016	20 000 Eur	Vlastný rozpočet obce na roky 2011 – 2016
18.	Vypracovanie projektovej dokumentácie na vybudovanie ciest, chodníkov a verejného osvetlenia v nových stavebných lokalitách	Obec	Obyvatelia obce	2011	6 600 Eur	Vlastný rozpočet obce na rok 2011

Poradové číslo	Aktivita	Zodpovednosť	Cieľová skupina	Časové obdobie	Finančné náklady	Alternatívy zdrojov
19.	Dobudovanie tenisového ihriska pri základnej škole	Obec	Obyvatelia, návštevníci obce	2011 – 2012	30 000 Eur	Dotačné zdroje vlády SR, vlastné zdroje obce
20.	Položenie asfaltového koberca na parkovisko pri miestnom cintoríne	Obec	Obyvatelia obce	2012	16 000 Eur	Vlastný rozpočet obce
21.	Vybudovanie nových chodníkov na miestnom cintoríne	Obec	Obyvatelia obce	2012	6 600 Eur	Vlastný rozpočet obce
22.	Rekonštrukcia odvodňovacích kanálov v časti obce Zámotie	Obec	Obyvatelia obce	2012 – 2013	70 000 Eur	Štátne fondy SR, dotačné zdroje vlády SR, vlastné zdroje obce
23.	Vybudovanie inžinierskych sietí v nových stavebných lokalitách vedľa ihriska a Mlynisko	Obec	Obyvatelia obce, záujemcovia o individuálnu bytovú výstavbu	2013 – 2016	230 000 Eur	Dotačné zdroje vlády SR, vlastné zdroje obce
24.	Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice	Obec	Obyvatelia obce	2014	35 000 Eur	Dotačné zdroje vlády SR, vlastné zdroje obce

Poradové číslo	Aktivita	Zodpovednosť	Cieľová skupina	Časové obdobie	Finančné náklady	Alternatívy zdrojov
25.	Vybudovanie kvalitného cykloturistického chodníka v časti obce Podčervenie	Obec	Obyvatelia obce, návštevníci obce	2015 – 2016	90 000 Eur	Dotačné zdroje vlády SR, vlastné zdroje obce
26.	Vybudovanie ciest v nových stavebných lokalitách	Obec	Obyvatelia, návštevníci obce, záujemcovia o individuálnu bytovú výstavbu, podnikateľské subjekty	Rok 2016 a neskôr	350 000 Eur	Vlastný rozpočet obce a priebežne financovanie formou preklenovacieho bankového úveru

Použité zdroje a literatúra, zoznam tabuliek, grafov a obrázkov

Použité zdroje a literatúra

1. Vlastivedný slovník obcí na Slovensku II., VEDA, vydavateľstvo SAV Bratislava 1978 strany 399 – 400.
2. Orava v časoch minulých a prítomných, Peter Huba, 2000, strany 76-77.
3. Encyklopédia miest a obcí Slovenska, Vydavateľstvo PS – Line, október 2005, strana 488.
4. Literárno kultúrny cestopis Oravy strany 180 – 183
5. Historický miestopis Oravy strany 200 – 203
6. Monografia: Podbiel, zostavil Peter Huba, vydavateľstvo Peter Huba, Dolný Kubín 2007, 174 strán
7. Sprievodca Podbielom, vydala obec Podbiel, zostavil Pavol A. Dubovský, nedatované, 32 strán.
8. Sprievodca Podbiel Bobrova raľa, zostavil Pavol A. Dubovský, vydal Spolok majiteľov dreveníc Podbiel, 2006, 28 strán
9. ÚPN-O Podbiel, spracovaný AAA – KROPITZ Žilina, 4/2008
10. Program odpadového hospodárstva obce Podbiel do roku 2005
11. Plán rozvoja cestovného ruchu v obci Podbiel na obdobie rokov 2004 – 2008
12. Ročné rozpočty obce Podbiel (2008 až 2010).
13. Dotazníky občanov Podbiel vyplnené v súvislosti s prípravou PHSR v roku 2007.
14. Podklady obce podľa požiadaviek spracovávateľa PHSR – Agentúry SEVER o všetkých oblastiach týkajúcich sa života, prostredia, histórie a ekonomiky obce Podbiel.
15. Národný strategický referenčný rámec SR 2007 – 2013.
16. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja na roky 2007 – 2013.
17. Regionálna tlač: My Oravské noviny, Oravec a Orava.
18. Rôzne internetové zdroje.

Zoznam tabuliek

Tabuľka č. 1 Výmera územia obce Podbiel	8
Tabuľka č. 2 Demografický vývoj podľa pohlavia.....	13
Tabuľka č. 3 Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania.....	13
Tabuľka č. 4 Obchody a pohostinstvo	17
Tabuľka č. 5 Doprava a dopravná infraštruktúra.....	21
Tabuľka č. 6 Prehľad o komunálnom odpade.....	22
Tabuľka č. 7 Prehľad o hospodárskych subjektoch	24
Tabuľka č. 8 Prehľad nezamestnanosti podľa pohlavia.....	27
Tabuľka č. 9 Prehľad rozpočtov obce -- roky 2008, 2009, 2010.....	28
Tabuľka č. 10 Majetok obce – objekty, budovy	29

Zoznam grafov

Graf č. 1 Historický prehľad demografického vývoja	12
Graf č. 2 Veková pyramída.....	14
Graf č. 3 Grafický prehľad o komunálnom odpade	23
Graf č. 4 Grafický prehľad o miere nezamestnanosti	27

Zoznam obrázkov

Obrázok č. 1 Budova obecného úradu	3
Obrázok č. 2 Erb a vlajka obce	11
Obrázok č. 3 Objekt Základnej školy	32
Obrázok č. 4 Novovytvorené multifunkčné ihrisko	32
Obrázok č. 5 Pohľad na etnografické múzeum.....	34
Obrázok č. 6 Železničná stanica Podbiel	35
Obrázok č. 7 Drevené plastiky pred miestnym kostolom.....	36
Obrázok č. 8 Pohľad na oblohu z Františkovej huty.....	38
Obrázok č. 9 Pohľad na časť objektov Bobrovej rale.....	48